

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банкида
« 1 » март 2021 йил
64 - сонли рақам
билан рўйхатдан ўтди.

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки
Раисининг биринчи ўринбосари

Б.Э.Захидов

**ЧЕТ ЭЛ КАПИТАЛИ ИШТИРОКИДАГИ
«НАМКОРБАНК»
АКЦИЯДОРЛИК ТИЖОРАТ БАНКИ
(Янги тахрирда)**

УСТАВИ

2021 йил 29 январдаги банк
акциядорларининг навбатдан ташқари
умумий йиғилиши томонидан
тасдиқланган

Банк Кенгаши Раиси

И.И.Ибрагимов

1. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

- 1.1. Ушбу Устав Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, Фуқаролик кодекси, “Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида”ги, “Банклар ва банк фаолияти тўғрисида”ги, “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги, “Банк сири тўғрисида”ги, “Валютани тартибга солиш тўғрисида”ги, “Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида”ги қонунлари ва амалдаги бошқа қонунлари, қонуности меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлари (кейинги ўринларда “Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари”) асосида ишлаб чиқилган бўлиб, Чет эл капитали иштирокидаги “Hamkorbank” акциядорлик тижорат банки (кейинги ўринларда “Банк”)нинг ташкил топиши ва фаолият юритиши тартибини белгилаб беради.
- 1.2. Банк 1991 йил 1 сентябрда “Андижонбанк” АТБ номи билан ўз фаолиятини бошлаган. Акциядорлар умумий йиғилишининг 2000 йил 13 майдаги қарорига асосан банк номи “Хамкорбанк” акциядорлик тижорат банки номига ўзгартирилган бўлиб, акциядорлик жамияти шаклида чекланмаган муддатга фаолият юрита бошлаган, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки (кейинги ўринларда “Марказий банк”) томонидан 2000 йил 24 июлда 64-сон билан рўйхатга олинган.
- 1.3. Банк ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига ва ўз Уставига амал қилади, уларининг бажарилишини таъминлаш мақсадида ҳамда ўз фаолиятига оид масалалар юзасидан ички меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни қабул қилади.
- 1.4. Банк юридик шахс ҳисобланиб, мустақил балансда ҳисобга олинган ўз мол-мулкига эга, ўз фаолиятини банк Уставига мувофиқ ҳўжалик ҳисобидан ўзини ўзи молиялаштириш ҳамда қонунда белгиланган тартибда жалб қилинган маблағлар асосида амалга оширади. Банк ўз мажбуриятлари юзасидан ўзига тегишли мол-мулк билан жавоб беради, ўз номидан қонунда белгиланган тартибда мулкий ҳамда шахсий номулкий ҳуқуқларга эга бўлади, уларни амалга оширади, мажбуриятларга эга бўлади ва уларни бажаради, судларда даъвогар ва жавобгар бўла олади.
- 1.5. Банк ўз фаолиятини Марказий банкнинг лицензияси асосида олиб боради. Банк фаолиятининг муддати чегараланмаган.
- 1.6. Банкни ташкил қилишдан мақсад, банк фаолиятини амалга ошириш, шунингдек фойда олиш учун Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ва ундан ташқарида банк фаолиятига доир хизматлар кўрсатиш, шу билан бирга ижтимоий-иқтисодий ривожланиш дастурларини амалга оширишга кўмаклашиш мақсадида, Ўзбекистон Республикасида бозор муносабатларини шакллантириш ва чуқурлаштириш ҳамда барқарор молия-кредит тизимини барпо қилиш ҳисобланади.
- 1.7. Банкнинг тўлиқ номи:
 - ўзбек тилида: Чет эл капитали иштирокидаги «Hamkorbank» акциядорлик тижорат банки;
 - лотин алифбосида: Chet el kapitali ishtirokidagi «Hamkorbank» aksiyadorlik tijorat banki;
 - рус тилида: Акционерно коммерческий банк «Hamkorbank» с участием иностранного капитала;
 - инглиз тилида: Joint Stock Commercial Bank with Foreign Capital «Hamkorbank».

Банкнинг қисқартирилган номи:

- ўзбек тилида: «Hamkorbank» АТБ;
- лотин алифбосида «Hamkorbank» АТБ;
- рус тилида: АКБ «Hamkorbank»;
- инглиз тилида: JSCB «Hamkorbank».

- 1.8. Банкнинг жойлашган ери (почта манзили): Ўзбекистон Республикаси, Андижон шаҳри, 170119, Бобур шоҳ кўчаси-85 уй. Электрон почта манзили: muuloqot@hamkorbank.uz. Банк расмий веб-сайти: www.hamkorbank.uz.
- 1.9. Банк ўз номидан фойдаланишда мутлақ ҳуқуққа эга. Банк жойлашган ери кўрсатилган ҳамда давлат тилида тўлиқ номи ёзилган думалоқ муҳрга, штампга, бланкаларга, ўз эмблемасига ва бошқа визуал ўзига хослигини белгиловчи воситаларга эгадир.
- 1.10. Банк ўз мажбуриятлари юзасидан ўзига тегишли барча мол-мулк билан жавобгар бўлади.
Акциядорлар банкнинг мажбуриятлари юзасидан жавобгар бўлмайди ва унинг фаолияти билан боғлиқ зарарларнинг ўрнини ўзларига тегишли акциялар қиймати доирасида қоплаш таваккалчилигини ўз зиммасига олади. Акцияларнинг ҳақини тўлиқ тўламаган акциядорлар банкнинг мажбуриятлари юзасидан ўзларига тегишли акциялар қийматининг тўланмаган қисми доирасида солидар жавобгар бўлади.
Банк ўз акциядорларининг мажбуриятлари юзасидан жавобгар бўлмайди. Давлат ва унинг органлари банкнинг мажбуриятлари юзасидан жавобгар бўлмайди, худди шунингдек банк ҳам давлат ва унинг органлари мажбуриятлари юзасидан жавобгар бўлмайди.
- 1.11. Банк қонунчиликда белгиланган тартибда филиаллар ташкил этишга ва ваколатхоналар, шўъба банклари очишга ҳақли. Филиал банкнинг банк жойлашган ердан ташқарида жойлашган ҳамда унинг барча вазифаларини ёки уларнинг бир қисмини, шу жумладан ваколатхонанинг вазифаларини амалга оширадиган алоҳида бўлинмасидир.
Банкнинг филиали ва ваколатхонаси юридик шахс бўлмайди. Улар банк Кенгаши томонидан тасдиқланган ҳамда Марказий банкда рўйхатдан ўтиши керак бўлган Низом асосида иш юритади. Банкнинг филиалга ва ваколатхонага бериб қўйилган мол-мулки банкнинг балансида ҳисобга олинади.
Банк томонидан Ўзбекистон Республикасидан ташқарида, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки рухсати асосида, филиаллар ташкил этиши, шўъба банклар ва ваколатхоналар очиши, агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, улар жойлашган ердаги мамлакатнинг қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.
- 1.12. Банк қонун ҳужжатларига мувофиқ акциядорлик жамияти ёки масъулияти чекланган жамият шаклидаги шўъба ва қарам хўжалик жамиятларига эга бўлиши мумкин.
- 1.13. Халқаро Молия Корпорацияси (бундан кейин ХМК деб номланади) белгиланган тарзда банкнинг акциядорлари рўйхатига киритилди. ХМК банкнинг акциядоридир.
- 1.14. Nederlandse Financierings-Maatschappij Voor Ontwikkelingslanden N.V. (бундан кейин ФМО деб номланади), белгиланган тарзда банкнинг акциядорлари рўйхатига киритилди. ФМО банкнинг акциядоридир.

2. БАНК ОПЕРАЦИЯЛАРИ

- 2.1. Банк ўз фаолиятида қуйидаги операцияларни амалга оширади:
- пул маблағларини омонатларга (депозитларга) жалб этиш;
 - тўловларни амалга ошириш, шу жумладан банк ҳисобварақларини очмасдан амалга ошириш;
 - жисмоний ва юридик шахсларнинг банк ҳисобварақларини, шу жумладан банкларнинг вакиллик ҳисобварақларини очиш ҳамда юритиш;
 - кредитларни уларнинг қайтарилиши, фоизлилиги ва муддатлилиги шарти билан ўз номидан ўзининг маблағлари ҳамда жалб этилган маблағлар ҳисобидан бериш;
 - чет эл валютаси билан нақд ва нақдсиз шакллардаги операциялар;
 - жисмоний ёки юридик шахс билан тузилган шартнома бўйича мол-мулкни ишончли бошқариш;
 - инкассация ва касса хизматларини кўрсатиш;

- учинчи шахслар номидан уларнинг мажбуриятлари бажарилишини назарда тутувчи кафолатлар бериш ва бошқа мажбуриятларни қабул қилиш;
- учинчи шахслардан пул шаклидаги мажбуриятларнинг бажарилишини талаб қилиш ҳуқуқини олиш (факторинг);
- қимматли қоғозларни чиқариш, харид қилиш, сотиш, уларнинг ҳисобини юритиш ва уларни сақлаш, мижоз билан тузилган шартномага биноан қимматли қоғозларни бошқариш, улар билан бошқа операцияларни бажариш;
- аффинланган қимматбаҳо металллар сотиб олиш ва сотиш, шу жумладан металлларни масъул сақлаш ҳисобварақларини ҳамда металлларнинг эгасизлантирилган (жисмоний бўлмаган) ҳисобварақларини юритиш;
- қимматбаҳо металллардан ясалган тангаларни сотиб олиш ва сотиш;
- ҳосилавий молия воситалари (деривативлар) билан операцияларни амалга ошириш;
- ҳужжатларни ёки қимматликларни сақлаш учун махсус биноларни ёки уларнинг ичидаги сейфларни ижарага бериш;
- лизинг бериш;
- қонун ҳужжатларида назарда тутилган шаклларда қарзлар бериш;
- молиявий операциялар билан боғлиқ маслаҳат хизматлари кўрсатиш;
- активлар мажмуини (портфелини) бошқариш;
- электрон пулларни чиқариш, улардан фойдаланиш ва тўлаш;
- банк карталарини бериш ва тўловларга ишлов бериш, банк карталарига бошқа ташкилотлар, жумладан бошқа молия институтлари билан биргаликда хизмат кўрсатиш.

Банк банклар ва банк фаолияти тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа молиявий операцияларни ҳам амалга оширади.

Банк банк фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи лицензияда кўрсатилмаган молиявий операцияларни амалга оширишга ҳақли эмас.

- 2.2. Банк бевосита ишлаб чиқариш, савдо, суғурта фаолияти ҳамда банклар ва банк фаолияти тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган молиявий операцияларни амалга ошириш билан боғлиқ бўлмаган бошқа фаолият билан шуғулланишга ҳақли эмас, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.
- 2.3. Банк операцияларини амалга ошириш ва пул маблағларини сақлаш учун Марказий банкда ва бошқа вакил банкларда вакиллик ҳисобварағи очади.
- 2.4. Банк ўз фаолиятида жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя этиши шарт.
- 2.5. Банк қуйидаги фаолият турлари билан ҳам шуғулланишга ҳақли:
 - банк карталари асосида нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тизимларида фойдаланиладиган ихтисослаштирилган ускунани ва унга доир дастурий таъминотни сотиш ёки ижарага беришга;
 - ўз активларини сотишга;
 - чек дафтарчаларини чиқариш, реализация қилиш ва тарқатишга;
 - суғурта ташкилотлари бўлган Ўзбекистон Республикаси резидентлари номидан суғурта шартномаси тузилишини ташкил этиш бўйича фаолиятни амалга оширишга;
 - банк ўзи муассис бўлган юридик шахсларга ўз мол-мулкини мулкий ижара (аренда) шартномасига мувофиқ ижарага беришга.
- 2.6. «Банкка юридик шахсларни ташкил этиш ва (ёки) юридик шахсларнинг устав фондларидаги (устав капиталларидаги) улушларни ёки акцияларни олиш тақиқланади, бундан қуйидагилар мустасно:

- кредит, суғурта ва лизинг операцияларини профессионал асосда амалга оширувчи юридик шахслар;
- молия бозори инфратузилмасининг бир қисми бўлган ёки банкларга ахборот ва маслаҳат хизматларини кўрсатувчи юридик шахслар;
- қимматли қоғозлар бозорида профессионал фаолиятни амалга оширувчи юридик шахслар;
- банкнинг кафолати остида қимматли қоғозларни чиқариш ва жойлаштириш мақсадида мазкур банкнинг хорижда ташкил этиладиган шўъба ташкилотлари;
- фақат инкассация фаолияти билан шуғулланувчи юридик шахслар;
- банк операциялари бўйича ҳисоб-китоблар, шу жумладан банк карталари билан операцияларга доир ҳисоб-китоблар иштирокчилари ўртасида ўзаро боғлиқлигини таъминлаш бўйича хизматлар кўрсатувчи юридик шахслар;
- фонд ва валюта биржалари;
- кредит бюрolari;
- қимматли қоғозларнинг иккиламчи бозорига жойлаштирилган акцияларнинг йигирма фоизидан ортиқ бўлмаган миқдорда фонд биржаси листингига киритилган акциядорлик жамиятлари.

Банк томонидан бир юридик шахснинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушларини ёки акцияларини олиш банкнинг биринчи даражали регулятив капиталининг ўн беш фоизидан ошмаслиги керак. Ушбу чеклов банк томонидан мазкур юридик шахсларнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушларига ёки акцияларига эгалик қилишга, шу жумладан мазкур юридик шахсларнинг ташкил этилиши ҳолларига нисбатан ҳам татбиқ этилади.

Банк томонидан қимматли қоғозлар билан битимларни амалга ошириш, юридик шахсларнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушларини ёки акцияларини сотиб олиш йиғиндиси банкнинг биринчи даражали регулятив капиталининг эллик фоизидан ошмаслиги керак.

Агар банк томонидан юридик шахслар устав фондидаги (устав капиталидаги) улушларига ёки акцияларига эгалик қилиш қонунчиликда белгиланган миқдордан ортиқ бўлса, ушбу ортган қисмни банк бир йил ичида сотиши шарт.

Банкка банк устав капиталининг бир ёки ундан ортиқ фоизига эгалик қилувчи юридик шахснинг устав фондида (устав капиталида) иштирок этиш тақиқланади.

Юқоридаги талаблар банк томонидан бошқа банкнинг акцияларини ёки ўзга банк сақловчиси бўлган бошқа қимматли қоғозларни ёхуд ўзга банкка тегишли юридик шахслар устав фондидаги (устав капиталидаги) улушларни ёки акцияларни улар томонидан қўшиб юбориш ёки қўшиб олиш шаклида қайта ташкил этиш амалга оширилаётганда олиш ҳолларига нисбатан татбиқ этилмайди.

3. БАНКНИНГ ҲУҚУҚИ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

- 3.1. Банк банк операцияларини амалга оширишга доир қарорлар қабул қилишда мустақилдир.
- 3.2. Банк қуйидаги ҳуқуқларга эга:
 - қонунда назарда тутилган ҳоллардан ташқари, банк операциялари бўйича фоиз ставкалари ва воситачилик ҳақи, хизматлар учун комиссия тўловлари миқдорини мустақил белгилаш ва олиш;
 - Марказий банкнинг Ҳисоб-китоб маркази ва бошқа ваколатли резидент банкларда вакиллик ҳисобварақларини очиш ва ҳисоб-китобларни амалга ошириш;
 - барча солиқ ва мажбурий тўловларни тўлагандан кейин банк ихтиёрида қолган соф фойда ҳисобидан захира ва бошқа фондларни ташкил қилиш;

- шартнома асосида бошқа банклардан депозит ва кредит шаклида маблағларни жалб қилиш ва жойлаштириш;
- мижозлардан мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашни қонун ва шартномага асосан белгиланган тартибда талаб қилиш;
- кредитланаётган корхона ва ташкилотлардан ҳисоботлар, баланслар ва уларнинг тўлов қобилиятини, шунингдек берилаётган ва берилган кредитлар таъминланганлигини тасдиқловчи ҳужжатларни олиш;
- тўлов мажбуриятларини бажармаганлиги сабабли қонунчиликда белгиланган ҳолатларда корхона ва ташкилотларни банкрот деб эътироф этиш бўйича судга муурожаат қилиш;
- қонунчиликда белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида филиаллар ва ваколатхоналар ташкил қилиш, шунингдек, Марказий Банк рухсати билан хорижда шўба банклар, филиаллар ва ваколатхоналар очиш;
- банк фаолиятини мувофиқлаштириш, манфаатларни ҳимоя қилиш учун уюшмалар, ассоциациялар ва бошқа бирлашмаларда иштирок этиш ҳамда кўшма дастурларни амалга ошириш;
- банк ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш миқдори, шакли, тизими ва тартибини мустақил белгилаш;
- ўзининг молиявий хўжалик фаолиятини амалга ошириш учун лицензия ва уставда кўзда тутилган бошқа операция ва ҳаракатларни амалга ошириш.

3.3. Банк қуйидаги мажбуриятларни ўз зиммасига олади:

- пул маблағлари захирасини ташкил қилиш бўйича Марказий банк талабларини бажаради ва ўрнатилган иқтисодий меъёрларга риоя қилади;
- Марказий банк томонидан ўрнатилган миқдор ва тартибда банк активлари бўйича эҳтимолий йўқотишлар бўйича зарарни қоплаш захирасини ташкил қилади;
- Марказий банкнинг топшириғига биноан Ўзбекистон Республикаси давлат бюджетининг ғазна ижроси бўйича операцияларни бажаради;
- берилаётган кредитлар таъминоти бўйича гаровнинг етарлилигини (шу жумладан, мулк кўринишидаги гаровни), шунингдек бериладиган кафолатлар, ишончномалар ва мажбуриятномаларни ҳисобга олувчи ички меъёрий тартибни белгилайди;
- ўз фаолиятига тааллуқли бўлган ахборотларни Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва Марказий Банк томонидан ўрнатилган тартибда ошкор қилади;
- банкда ички аудит хизмати бўлишини таъминлайди;
- ўз мижозлари ҳамда вакил банкларнинг омонатлари, ҳисобварақлари операциялари бўйича қонунчиликда белгиланган тартибда махфийликни таъминлайди;
- амалдаги қонунчиликда кўзда тутилган бошқа мажбуриятларни ўз зиммасига олади.

4. БАНК УСТАВ КАПИТАЛИ ВА ЎЗ МАБЛАҒЛАРИ

- 4.1. Банкнинг устав капитали акциядорлар олган банк акцияларининг номинал қийматидан ташкил топади ва Ўзбекистон Республикасининг миллий валютасида ифодаланади.
- 4.2. Банкнинг устав капитали банк мол-мулкининг банк кредиторлари манфаатларини кафолатлайдиган энг кам миқдорини белгилайди.
- 4.3. Банкнинг устав капитали миқдори банк томонидан 21 554 966 000 (йигирма бир миллиард беш юз эллик тўрт миллион тўққиз юз олти миш олти минг) дона жойлаштирилган ҳар бир акциянинг номинал қиймати 5 (беш) сўм бўлган банк акцияларидан иборат бўлиб, 107 774 830 000 (бир юз етти миллиард етти юз етмиш тўрт миллион саккиз юз ўттиз минг) сўмни ташкил қилади.
- 4.4. Банк акцияларини жойлаштиришда ва банк акцияларини сотиб олишда улар учун тўловлар фақат пул маблағлари шаклида амалга оширилади. Банкнинг устав капиталини шакллантириш учун кредитга, гаровга олинган маблағлардан, шунингдек мажбурият юклатилган бошқа маблағлардан фойдаланиш мумкин эмас.

Тизимли молиявий инқироз ҳолатида банк акциялари давлат қимматли қоғозлари ҳисобидан Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан сотиб олиниши мумкин.

- 4.5. Банк бошқа банкларнинг акцияларини бевосита ёки билвосита олиши мумкин. Бошқа банкнинг акцияларини бевосита ёки билвосита олишдан олдин Марказий банкнинг дастлабки рухсатномаси олиниши шарт. Бошқа банкнинг устав капиталидаги улушни кў пайтириш учун Марказий банкнинг такрорий дастлабки рухсатномаси олиниши шарт.
- 4.6. Банкнинг устав капитали қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтирилиши мумкин.
- 4.7. Қўшимча акциялар фақат банк уставида белгиланган, эълон қилинган акцияларнинг сони доирасида банк томонидан жойлаштирилиши мумкин.
- 4.8. Банкнинг устав капиталини қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтириш тўғрисидаги ва банк Уставига тегишли ўзгартишлар киритиш ҳақидаги қарорлар Акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан ёки агар Акциядорларнинг умумий йиғилишининг қарорига мувофиқ банк Кенгашига бундай қарорлар қабул қилиш ваколати берилган бўлса банк Кенгаши томонидан қабул қилинади.
- 4.9. Банкнинг устав капиталини қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтириш тўғрисидаги қарорда жойлаштириладиган қўшимча оддий акцияларнинг ва имтиёзли акцияларнинг сони, уларни жойлаштириш муддатлари ва шартлари белгиланган бўлиши керак.
- 4.10. Банкнинг устав капиталини қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтириш жойлаштирилган қўшимча акцияларнинг номинал қиймати миқдорида рўйхатдан ўтказилади. Бунда банк уставида кўрсатилган эълон қилинган муайян турдаги акцияларнинг сони ушбу турдаги жойлаштирилган қўшимча акцияларнинг сонига қисқартирилади.
- 4.11. Банк Кенгаши томонидан қабул қилинган қўшимча акцияларни чиқариш тўғрисидаги қарор банкнинг устав капиталини кўпайтириш тўғрисидаги қарордир.
- 4.12. Банкнинг устав капиталини қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтириш жалб қилинган инвестициялар, банкнинг ўз капитали ва ҳисобланган дивидендлар ҳисобидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилиши мумкин.
- 4.13. Банкнинг устав капиталини унинг ўз капитали ҳисобидан қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтиришда бу акциялар барча акциядорлар ўртасида тақсимланади. Бунда ҳар бир акциядорга қайси турдаги акциялар тегишли бўлса, айти ўша турдаги акциялар унга тегишли акциялар сонига мутаносиб равишда тақсимланади. Банкнинг устав капитали кўпайтирилиши натижасида кўпайтириш суммасининг битта акциянинг номинал қийматига мувофиқлиги таъминланмайдиган бўлса, банкнинг устав капиталини кўпайтиришга йул қўйилмайди.
- 4.14. Банкнинг устав капитали акцияларнинг номинал қийматини камайтириш ёки акцияларнинг умумий сонини қисқартириш йўли билан, шу жумладан акцияларнинг бир қисмини кейинчалик бекор қилган ҳолда банк томонидан акцияларни олиш йўли билан камайтирилиши мумкин.
- 4.15. Банк устав капиталини камайтиришга, агар бунинг натижасида унинг миқдори банк устав капиталининг банк уставига тегишли ўзгартишларни давлат рўйхатидан ўтказиш санасида аниқланадиган, қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам миқдоридан камайиб кетса, ҳақли эмас.
- 4.16. Банкнинг устав капиталини камайтириш тўғрисидаги ва банк уставига тегишли ўзгартишлар киритиш ҳақидаги қарорлар акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан қабул қилинади.

Банкнинг устав капиталини камайтириш тўғрисида қарор қабул қилинаётганда акциядорларнинг умумий йиғилиши устав капиталини камайтириш сабабларини кўрсатади ва уни камайтириш тартибини белгилайди.

- 4.17. Банк ўз акцияларини сотиб олиш учун Марказий банкнинг дастлабки рухсатномасини олиши шарт. Банк томонидан сотиб олинadиган ўз акцияларининг суммаси банк устав капиталининг ўн фоизидан ошмаслиги лозим.
- 4.18. Банк устав капиталини камайтириш тўғрисида қарор қабул қилинган санадан эътиборан ўттиз кундан кечиктирмай ўз кредиторларини бу ҳақда ёзма шаклда хабардор қилади. Кредиторлар банкнинг устав капиталини камайтириш тўғрисида ўзларига билдириш юборилган санадан эътиборан ўттиз кундан кечиктирмай банкдан ўз мажбуриятларини муддатидан олдин бажаришини ва устав капитали камайтирилиши билан боғлиқ зарарларнинг ўрнини қоплашини талаб қилишга ҳақли.
- 4.19. Банкнинг ўз маблағлари устав капиталидан, акциядорларнинг умумий йиғилиш қарори билан фойдадан ташкил топадиган захира фондидан, тақсимланмаган фойда ва бошқа фондлардан иборат.
- 4.20. Банк соф фойдасидан мажбурий ажратмалар ҳисобига устав капиталининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда банк захира фондидан ташкил қилади. Ҳар йилги ажратмалар, юқорида кўрсатилган 15 фоиз миқдорига етгунга қадар соф фойданинг 5 фоизидан кам бўлмаслиги керак. Бошқа маблағлар мавжуд бўлмаган тақдирда, банкнинг захира фонди банкнинг зарарлари ўрнини қоплаш, банкнинг корпоратив облигацияларини муомаладан чиқариш, имтиёзли акциялар бўйича дивидендлар тўлаш ва банкнинг акцияларини қайтариб сотиб олиш учун мўлжалланади. Банкнинг захира фондидан бошқа мақсадлар учун фойдаланиш мумкин эмас.
- 4.21. Акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мос равишда бошқа фондлар тузиш ва уларга банк фойдасидан ажратмалар белгилаш/ажратиш тўғрисида қарор қабул қилиниши мумкин.
- 4.22. Банк фондларидан фойдаланиш банк Кенгашининг қарори билан амалга оширилади. Банк фондларидан фойдаланиш тўғрисидаги банк Кенгаши қарорида, фонд маблағларини қайси давр ичида сарфлаш, фонд маблағлари миқдори, шу билан бирга фонд маблағларидан фойдаланишнинг бошқа шартлари кўрсатиб берилади.
- 4.23. Фондлардан фойдаланиш банк Кенгашининг қарори билан белгилаб берилган миқдор ва аниқ мақсадлар доирасида банк Бошқаруви томонидан амалга оширилади.

5. БАНК АКЦИЯЛАРИ

- 5.1. Банкнинг барча акциялари эгасининг номи ёзилган эмиссиявий қимматли қоғоз ҳисобланади. Банк оддий акцияларни жойлаштириши шарт, шунингдек имтиёзли акцияларни жойлаштиришга ҳақли. Жойлаштирилган имтиёзли акцияларнинг номинал қиймати банк устав капиталининг 20 фоизидан ошмаслиги керак.
- 5.2. Банкнинг жойлаштирилган акцияларининг сони 21 554 966 000 (йигирма бир миллиард беш юз эллик тўрт миллион тўққиз юз олтмиш олти минг) дона бўлиб, шундан:
 - Эгасининг номи ёзилган, оддий, ҳужжатсиз акциялар сони 20 881 541 000 (йигирма миллиард саккиз юз саксон бир миллион беш юз қирқ бир минг) дона;
 - Эгасининг номи ёзилган, имтиёзли, ҳужжатсиз акциялар сони 673 425 000 (олти юз етмиш уч миллион тўрт юз йигирма беш минг) дона.
- 5.3. Банк битта акциясининг номинал қиймати 5 (беш) сўм.
- 5.4. Банкнинг устав капиталини ошириш мақсадида эълон қилинган акциялари мавжуд эмас.
- 5.5. Банк ўзи чиқараётган акцияларга уларни оммавий жойлаштириш йўли билан қонун ҳужжатлари талабларини ҳисобга олган ҳолда очиқ обуна ўтказишга ҳақли.

Акцияларнинг очик обунаси фақат қимматли қоғозларнинг биржа бозорида ва уюшган биржадан ташқари бозорда қонунчилик талабларига мувофиқ ўтказилади. Банк ўзи чиқараётган акцияларга уларни хусусий жойлаштириш йўли билан ёпиқ обуна ўтказишга ҳақли.

5.6. Банк томонидан Банкнинг қўшимча акцияларини ва бошқа эмиссиявий қимматли қоғозларини жойлаштириш муддати уларнинг чиқарилиши давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан бир йилдан ошмаслиги керак.

5.7. Банкнинг устав капитали банк муассислари ва акциядорлари тўлаган пул маблағларидан ташкил топади.

5.8. Акцияларни жойлаштириш, шу жумладан акциядорлар ўртасида жойлаштириш тўғрисида қарор қабул қилишда акцияларни жойлаштириш (қимматли қоғозларнинг биржа бозорига ва уюшган биржадан ташқари бозорига чиқариш) нархи банк Кенгаши томонидан қимматли қоғозлар савдоси ташкилотчиларининг савдо майдончаларида вужудга келаётган нархлар конъюнктурасидан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

Банкнинг қўшимча акциялари ва бошқа қимматли қоғозларини жойлаштириш чоғида уларга ҳақ тўлаш уларни чиқариш тўғрисидаги қарорда белгиланганидан кам бўлмаган нарх бўйича амалга оширилади.

Банкнинг устав фонди кўпайтирилаётганда банкнинг қўшимча акцияларига унинг ўз капитали ҳисобидан, шунингдек ҳақини қўшимча акциялар билан тўлаш тўғрисида қарор қабул қилинган дивидендлар ҳисобидан ҳақ тўланган тақдирда, бундай акцияларни жойлаштириш банк акцияларининг номинал қиймати бўйича амалга оширилади.

5.9. Банк томонидан акцияларни ва акцияларга айирбошланадиган, ҳақи пул маблағлари билан тўланадиган эмиссиявий қимматли қоғозларни жойлаштиришда овоз берувчи акцияларнинг эгалари бўлган акциядорлар уларни имтиёзли олиш ҳуқуқига эга бўлади. Акциядор, шу жумладан акциядорларнинг умумий йиғилишида қарши овоз берган ёхуд унда иштирок этмаган акциядор акцияларни ва акцияларга айирбошланадиган эмиссиявий қимматли қоғозларни шу акциядорга тегишли шу турдаги акциялар миқдорига мутаносиб миқдорда имтиёзли (келгусида имтиёзли ҳуқуқ) олиш ҳуқуқига эга.

Имтиёзли ҳуқуқни қўлламаслик тўғрисидаги қарор, шунингдек бундай қарорнинг амал қилиш муддати ҳақидаги қарор акциядорларнинг умумий йиғилишида иштирок этаётган овоз берувчи акциялар эгаларининг кўпчилиги овози билан қабул қилиниши мумкин. Бундай қарорнинг амал қилиш муддати ушбу қарор қабул қилинган пайтдан эътиборан бир йилдан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

Имтиёзли ҳуқуққа эга бўлган шахсларнинг рўйхати қимматли қоғозларни чиқариш тўғрисидаги қарор қабул қилинган санадаги банк акциядорлари реестрининг маълумотлари асосида тузилади.

5.10. Жисмоний ва юридик шахслар ёки биргаликда ҳаракат қилувчи шахслар, шу жумладан норезидентлар бир ёки бир неча битим натижасида банкнинг устав капиталидаги:

- беш ва ундан кўпроқ фоизни, лекин кўпи билан йигирма фоизни;
- йигирма ва ундан кўпроқ фоизни, лекин кўпи билан эллик фоизни;
- эллик ва ундан кўпроқ фоизни ташкил этадиган улушни бевосита ёки билвосита олишдан олдин Марказий банкнинг дастлабки руҳсатномасини олиши шарт.

5.11. Норезидент бўлган жисмоний шахсларнинг ва халқаро молия институтлари, чет эл банклари ва бошқа кредит ташкилотлари бўлмаган юридик шахсларнинг жами улуши банк устав капиталининг эллик фоизидан ошмаслиги керак.

6. БАНК АКЦИЯДОРЛАРИНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

6.1. Банк акциядорлари:

- а) банк акциядорларининг реестрига киритилиш;
- б) Депо ҳисобварағидан ўзига тааллуқли кўчирма олиш;
- в) банк фойдасининг бир қисмини дивидендлар тарзида олиш;
- г) банк тугатилган тақдирда ўзларига тегишли улушга мувофиқ мол-мулкнинг бир қисмини олиш;
- д) акциядорларнинг умумий йиғилишларида овоз бериш орқали банкни бошқаришда иштирок этиш;
- е) банкнинг молия-хўжалик фаолияти натижалари тўғрисида тўлиқ ва ишончли ахборотни белгиланган тартибда олиш;
- ж) олган дивидендини эркин тасарруф этиш;
- з) қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органида, шунингдек судда ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш;
- и) ўзига етказилган зарарнинг ўрни қопланишини белгиланган тартибда талаб қилиш;
- к) ўз манфаатларини ифодалаш ва ҳимоя қилиш мақсадида уюшмаларга ва бошқа нодавлат ноижорат ташкилотларига бирлашиш;
- л) қимматли қоғозларни олишда зарар кўриш, шу жумладан бой берилган фойда эҳтимоли билан боғлиқ таваккалчиликларни суғурта қилиш ҳуқуқига эга.
- м) миноритар акциядорлар акциядорларнинг умумий йиғилишида овоз беришда биргаликдаги позициясини шакллантириш учун акциядорлик битимини тузиш имконини берувчи шарт-шароитлар яратишни банкнинг бошқарув органларидан талаб қилиш;

Акциядорлар қонун ҳужжатларига ва банк уставига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга.

- 6.2. Оддий акцияларнинг эгалари бўлган акциядорлар акциядорларнинг умумий йиғилишида мазкур йиғилиш ваколатига кирадиган барча масалалар бўйича овоз бериш ҳуқуқи билан иштирок этиши мумкин, шунингдек дивидендлар олиш, банк тугатилган тақдирда эса, ўзларига тегишли улушга мувофиқ банк мол-мулкнинг бир қисмини олиш ҳуқуқига эга.
- 6.3. Имтиёзли акцияларнинг эгалари бўлган акциядорлар, агар амалдаги қонунчилик ва ушбу уставда бошқача қоида белгиланмаган бўлса, акциядорларнинг умумий йиғилишида овоз бериш ҳуқуқига эга эмас.
- 6.4. Имтиёзли акцияларнинг эгалари бўлган акциядорлар акциядорларнинг умумий йиғилишида банкни қайта ташкил этиш ва тугатиш тўғрисидаги масалалар ҳал этилаётганда овоз бериш ҳуқуқи билан иштирок этади. Имтиёзли акцияларнинг эгалари бўлган акциядорлар акциядорларнинг умумий йиғилишида банк уставига имтиёзли акцияларнинг эгалари бўлган акциядорларнинг ҳуқуқларини чеклайдиган ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги масалалар, шу жумладан аввалги навбатдаги имтиёзли акциялар бўйича тўланадиган дивиденднинг миқдорини белгилаш ёки кўпайтириш ва (ёки) тугатилиш қийматини белгилаш ёки кўпайтириш масалалари, шунингдек имтиёзли акцияларнинг эгалари бўлган акциядорларга дивиденд ва (ёки) бу акцияларнинг тугатилиш қийматини тўлаш навбати бўйича имтиёзлар бериш ҳоллари ҳал этилаётганда овоз бериш ҳуқуқини олади.
- 6.5. Акцияларга бўлган ҳуқуқлар акцияларни олувчига унинг депо ҳисобварағига тегишли кирим ёзуви киритилган пайдан эътиборан ўтади ва қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бериладиган депо ҳисобварағидан кўчирма билан тасдиқланади. Акция билан тасдиқланадиган ҳуқуқлар уларни олувчига ушбу қимматли қоғозга бўлган ҳуқуқлар ўтган пайдан эътиборан ўтади.
- 6.6. Банкнинг бир фоиздан кам бўлмаган оддий акциялари эгалари банк Кенгаши мажлисини чақиришни талаб қилиш ҳуқуқига эга.

- 6.7. Миноритар акциядор ҳужжатларни асоссиз равишда талаб қилиш ва махфий ахборотлар, тижорат сирларини қўллаш йўли билан бошқарув органлари фаолиятига тўсқинлик қилишга ҳақли эмас.
- 6.8. Банк акциядорига амалдаги қонунчилик ва банкнинг ички меъёрий ҳужжатларида белгиланган мажбуриятлар юклатилади.
- 6.9. Акциядорлар(муассислар) ўзларининг ҳуқуқ ва манфаатларини амалга ошириш чоғида юзага келган манфаатлар тўқнашуви амалдаги қонунчилик ва банкнинг ички меъёрий ҳужжатлари асосида тартибга солинади.

7. ФОЙДА ВА ДИВИДЕНДЛАРНИНГ ТАҚСИМЛАНИШИ

- 7.1. Захира фондини шакллантириш ва қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳоллардан ташқари банк соф фойдасини тақсимлаш масалаларида тўла ҳўжалик мустақиллигига эга. Банкнинг баланс ва соф фойдаси Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунларида ўрнатилган тартибга асосан аниқланади.
- 7.2. Барча солиқ ва мажбурий тўловларни тўлагандан кейин қолган соф фойда банк ихтиёрида бўлади ва Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига биноан ва акциядорлар умумий йиғилишининг қарорига мувофиқ банк захиралари ва фондларини тўлдиришга йўналтирилади, дивиденд кўринишида банк акциядорлари ўртасида тақсимланади ва бошқа мақсадларга сарфланади.
- 7.3. Дивиденд банк соф фойдасининг акциядорлар ўртасида тақсимланадиган қисмидир. Дивиденд акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорига кўра пул маблағлари ёки бошқа қонуний тўлов воситалари ёхуд банкнинг қимматли қоғозлари билан тўланиши мумкин.
Банкнинг имтиёзли акциялари бўйича дивидендларни қимматли қоғозлар билан тўлашга йўл қўйилмайди.
Дивиденд акциядорлар ўртасида уларга тегишли акцияларнинг сони ва турига мутаносиб равишда тақсимланади.
- 7.4. Банк молиявий йилнинг биринчи чораги, ярим йиллиги, тўққиз ойи натижаларига кўра ва (ёки) молиявий йил натижаларига кўра жойлаштирилган акциялар бўйича дивидендлар тўлаш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақли.
Банкнинг молиявий йилнинг биринчи чораги, ярим йиллиги ва тўққиз ойи натижаларига кўра дивидендлар тўлаш тўғрисидаги қарори тегишли давр тугагандан кейин уч ой ичида қабул қилиниши мумкин.
- 7.5. Акцияларнинг ҳар бир тури бўйича дивидендлар тўлаш, дивиденднинг миқдори, уни тўлаш шакли ва тартиби тўғрисидаги қарор банк Кенгашининг тавсияси, молиявий ҳисоботнинг ишончлилиги ҳақида аудиторлик хулосаси мавжуд бўлган тақдирда, молиявий ҳисобот маълумотлари асосида акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан қабул қилинади. Дивидендларнинг миқдори банк Кенгаши томонидан тавсия этилган миқдордан кўп бўлиши мумкин эмас.
- 7.6. Дивидендлар банкнинг банк тасарруфида қоладиган соф фойдасидан ва (ёки) ўтган йилларнинг тақсимланмаган фойдасидан тўланади.
Банк етарли миқдорда фойдага эга бўлмаган ёки зарар кўриб ишлаётган тақдирда, имтиёзли акциялар бўйича дивидендлар банк томонидан банкнинг фақат шу мақсад учун ташкил этилган захира фонди ҳисобидан ва ушбу фонд доирасида тўланиши мумкин.
Дивидендларни тўлаш муддати ва тартиби акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорида белгиланади. Дивидендларни тўлаш муддати шундай қарор қабул қилинган кундан эътиборан олти кундан кеч бўлмаслиги лозим.
Эгаси ёки эгасининг ҳуқуқий вориси ёхуд меросхўри томонидан уч йил ичида талаб қилиб олинмаган дивиденд акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорига кўра банк ихтиёрида қолади.

- 7.7. Ҳар бир имтиёзли акцияга унинг номинал қийматига нисбатан 30 фоиз миқдорда дивиденд тўланади.
- 7.8. Банк Ўзбекистон Республикаси норезидент акциядорининг ёзма талабига кўра унга ҳисобланган дивидендларни эркин айирбошладиган валютага айирбошлаб, маблағларни норезидент акциядор тақдим этган банк ҳисобварағига ўтказиб беради.
- 7.9. Акциядорларга дивидендларни тўлаш тўғрисида қарор қабул қилинган акциядорларнинг умумий йиғилишини ўтказиш учун шакллантирилган банк акциядорларининг реестрида қайд этилган шахслар акциялар бўйича дивиденд олиш ҳуқуқига эга.
- 7.10. Банк дивидендларнинг миқдорини улардан ундириладиган солиқларни инобатга олмаган ҳолда эълон қилади. Банк тўланадиган дивидендлар миқдори тўғрисидаги маълумотларни Республика Фонд биржаси, қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органининг ва банкнинг расмий веб-сайтларида қонун ҳужжатларида белгиланган муддатларда эълон қилади.
- 7.11. Дивидендларга солиқ солиш солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади ва бунда солиқ солиш бўйича имтиёзлар белгиланиши мумкин.
- 7.12. Банк акциядорларга дивидендлар тўлаш, шунингдек банкнинг Кенгаши, Бошқаруви аъзолари ва ходимларини мукофотлаш орқали фойдани тақсимлашни қуйидаги ҳолларда амалга оширишга ҳақли эмас:
- пруденциал нормативлар Марказий банк томонидан белгиланган талабларга мувофиқ бўлмаганда ёки улар мазкур тақсимлаш оқибатида бузилганда;
 - ночорлик (банкротлик) бўлганда ёки мазкур тақсимлаш оқибатида ночорликнинг (банкротликнинг) аломатлари юзага келганда;
 - Марказий банкнинг ижро этилиши мажбурий бўлган кўрсатмасида акс эттирилган, шу жумладан ахборотни ошкор этиш борасида кўрсатилган камчиликлар бартараф этилмаганда ёки уларни бартараф этиш имконияти мавжуд бўлмаганда;
 - Марказий банкнинг фойдани тақсимламаслик тўғрисида банкка нисбатан талаби мавжуд бўлганда.”
- 7.13. Банк қуйидаги ҳолларда фойдани тақсимлаш учун Марказий банкнинг розилигини олиши керак:
- акциядорларга дивидендлар тўлаш, банкнинг Кенгаши, Бошқаруви аъзолари ва ходимларини мукофотлаш тўловларининг умумий суммаси банкнинг ўз капиталининг ўн фоизидан ортганда;
 - жорий ёки ўтган чорақда ва (ёки) молия йилида зарар мавжуд бўлганда.

8. БАНК КОРПОРАТИВ ОБЛИГАЦИЯЛАРИ ВА ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАРИ

- 8.1. Банк қонун ҳужжатларига мувофиқ корпоратив облигациялар, шу жумладан акцияларга айирбошладиган облигациялар, шунингдек қимматли қоғозларнинг ҳосилаларини чиқаришга ҳамда жойлаштиришга, ўзининг корпоратив облигацияларини қайтариб сотиб олишга ҳақли.
- 8.2. Банк мол-мулк билан таъминланган корпоратив облигацияларни уларни чиқариш тўғрисида қарор қабул қилиш санасидаги ўз капитали миқдори доирасида чиқаришга ҳақли.
- 8.3. Банк томонидан корпоратив облигацияларни чиқариш, шу жумладан акцияларга айирбошладиган корпоратив облигацияларни чиқариш Банк Кенгашининг қарорига кўра амалга оширилади.
- 8.4. Банк томонидан Банк Кенгашининг қарорига кўра акцияларга айирбошладиган корпоратив облигациялар чиқарилган тақдирда, мазкур қарор Банк Кенгашининг барча аъзолари томонидан бир овоздан қабул қилиниши керак.

9. БАНКНИНГ КРЕДИТ РЕСУРСЛАРИ

- 9.1. Банкнинг кредит ресурслари қуйидаги маблағлар ҳисобидан шакллантирилади:
- банкнинг ўз маблағлари (бошқа юридик шахслар устав капиталидаги қўйилмалари ҳисобидан сотиб олинган асосий воситаларнинг қиймати ва бошқа иммобилизация қилинган маблағлардан ташқари);
 - юридик шахсларнинг банкдаги ҳисобварақларидаги маблағлар;
 - жисмоний шахсларнинг белгиланган муддатга ва талаб қилиб олингунга қадар жалб қилинган омонатлари;
 - бошқа банклардан, шу жумладан халқаро молия институтларидан олинган кредитлар ва депозитлар;
 - чиқарилган қимматли қоғозларни сотишдан тушган маблағлар (депозит ва жамғарма сертификатлари, корпоратив облигациялар ва бошқалар);
 - тақсимланмаган фойдадан ажратилган махсус фондлар маблағлари;
 - банкнинг молия йили давомида тақсимланмаган фойдаси;
 - қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа жалб қилинган маблағлар.

10. МИЖОЗЛАР МАНФААТИНИ ТАЪМИНЛАШ

- 10.1. Банк мижозлар ва вакил-банклар томонидан ўзига ишониб топширилган пул маблағлари ва бошқа қимматликларнинг сақланишини таъминлайди. Уларнинг бутлиги банкнинг барча мулки, унинг Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилиги ва мазкур Уставга биноан шакллантирилган захира фондлари, шунингдек Марказий банк томонидан белгилаб берилган тартибда кўрилаётган банкнинг барқарор ҳолати ва ликвидлигини таъминлашга қаратилган чора-тадбирлар билан кафолатланади.
- 10.2. Банк Марказий банк ўрнатган нормативлар бўйича ўз баланснинг таркибини тартибга солиш йўли билан ўз зиммасига олган мажбуриятларни тўла ва ўз вақтида бажаришга доимо тайёрлигини кафолатлайди.
- 10.3. Марказий банк томонидан ўрнатилган тартибга асосан банк томонидан жалб қилинган пул маблағларининг бир қисми мажбурий захира фондига депонентланади, шунингдек Марказий банк нормативлари ва қоидаларига асосан фондлар ва захиралар шакллантирилади.
- 10.4. Банкнинг барча ходимлари банк омонатлари, ҳисобварақлардаги операциялар, мижозлари ва вакиллари тўғрисидаги сирни сақлашга мажбурдирлар.
- 10.5. Юридик ва жисмоний шахсларнинг операциялари ҳамда ҳисобварақларига доир маълумотлар ана шу шахсларнинг ўзига, жиноий иш кўзғатилган бўлса, суриштирув ва тергов, прокуратура органларига, судларга қонунда белгиланган тартибда берилади.
- 10.6. Жисмоний шахсларнинг ҳисобварақлари ва омонатларига доир маълумотлар мижозларнинг ўзига ва уларнинг қонуний вакиллариغا; мижозларнинг ҳисобварақлари ва омонатларида турган пул маблағлари ҳамда бошқа қимматбаҳо нарсалар хатланиши, уларга ундирув қаратилиши ёки мол-мулк мусодара этилиши мумкин бўлган ҳолларда иш юритувидаги ишлар бўйича судлар, суриштирув ва тергов органларига қонунда белгиланган тартибда берилади.
- 10.7. Банкнинг мижозлар ва бошқа контрагентлар билан муносабатлари Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилиги талабларига биноан шартнома асосида олиб борилади ва тартибга солинади.
- 10.8. Банк белгиланган тартибда ўз мижозларига банкдаги ҳисобварақларига ва кредит операцияларига тегишли, шу жумладан ҳисобланган фоизлар, мукофотлар ва йиғимлар тўғрисидаги маълумотларни доимо етказиб туриш мажбуриятини олади.

11. БАНКНИ БОШҚАРИШ

11.1. Қуйидагилар банкнинг бошқарув органлари ҳисобланадилар:

- Банк акциядорларининг умумий йиғилиши;
- Банк Кузатов Кенгаши (Банк Кенгаши);
- Банк Бошқаруви.

Акциядорларнинг умумий йиғилиши

11.2. Акциядорларнинг умумий йиғилиши банкнинг юқори бошқарув органи ҳисобланади.

11.3. Акциядорлар умумий йиғилишининг функциялари, ваколатлари ва уни ўтказиш тартиби амалдаги қонунчилик ҳамда мазкур Устав ҳамда “Акциядорларнинг умумий йиғилиши тўғрисида”ги Низом билан белгиланади.

11.4. Акциядорлар умумий йиғилишининг ваколат доирасига қуйидагилар киради:

- а) банк Уставига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ёки банкнинг янги таҳрирдаги Уставини тасдиқлаш;
- б) банкни қайта ташкил этиш;
- в) банкни тугатиш, тугатувчини (тугатиш комиссиясини) тайинлаш ҳамда оралиқ ва якуний тугатиш балансларини тасдиқлаш;
- г) банк Кенгашининг ва миноритар акциядорлар қўмитасининг (агар ушбу қўмита банкда тузилган бўлса) сон таркибини белгилаш, уларнинг аъзоларини сайлаш ва аъзоларнинг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш;
- д) Бошқарув раисини сайлаш ҳамда Бошқарув раиси ваколатини муддатидан илгари тугатиш;
- е) эълон қилинган акцияларнинг энг кўп миқдорини белгилаш;
- ж) банкнинг устав капиталини (фондини) кўпайтириш;
- з) банкнинг устав капиталини (фондини) камайитириш;
- и) банк устав капиталини ошириш мақсадида қўшимча акцияларни чиқариш бўйича қарор қабул қилиш;
- к) ўз акцияларини олиш;
- л) банкнинг ташкилий тузилмасини тасдиқлаш;
- м) банк Тафтиш комиссиясининг аъзоларини (тафтишчисини) сайлаш ва уларнинг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш, шунингдек Тафтиш комиссияси (тафтишчи) тўғрисидаги низомни тасдиқлаш;
- н) банкнинг йиллик ҳисоботини, шунингдек банк фаолиятини асосий йўналишлари ҳамда мақсадидан келиб чиққан ҳолда банкнинг ўрта муддатга ва узоқ муддатга ривожлантиришнинг аниқ муддатлари белгиланган стратегиясини тасдиқлаш;
- о) банкнинг фойдаси ва зарарларини тақсимлаш;
- п) банк Кенгашининг ва Тафтиш комиссиясининг (тафтишчисининг) ўз ваколат доирасига кирадиган масалалар юзасидан, шу жумладан банкни бошқаришга доир қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга риоя этилиши юзасидан банк Кенгашининг ҳисоботларини ва Тафтиш комиссиясининг (тафтишчисининг) хулосаларини эшитиш;
- р) амалдаги қонунчиликда кўзда тутилган ҳолларда акцияларни ва акцияларга айрибошланадиган эмиссиявий қимматли қоғозларни жойлаштиришда имтиёзли олиш ҳуқуқни қўлламаслик тўғрисида қарорни қабул қилиш;
- с) акциядорлар умумий йиғилишининг регламентини тасдиқлаш;
- т) акцияларни майдалаш ва йириклаштириш;
- у) амалдаги қонунчиликда назарда тутилган ҳолларда акциядорларнинг умумий йиғилиши ваколатига кирадиган йирик битимлар ҳамда банкнинг аффилиланган шахслари билан банк томонидан битимлар тузиш ҳақида қарор қабул қилиш;

- ф) мажбурий аудиторлик текширувини ўтказиш учун аудиторлик ташкилотини белгилаш, ушбу ташкилотнинг хизматларига тўланадиган энг кўп ҳақ миқдори ва у билан шартнома тузиш (шартномани бекор қилиш) тўғрисида қарор қабул қилиш;
- х) қонун ҳужжатларига ва мазкур Уставга кўра, акциядорлар умумий йиғилиши томонидан тасдиқлаш талаб қилинадиган ички меъёрий ҳужжатларни тасдиқлаш;
- ц) қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа масалаларни ҳал этиш.
- 11.5. Акциядорлар умумий йиғилишининг ваколат доирасига киритилган масалалар банк Кенгаши ва банк Бошқаруви ҳал қилиши учун берилиши мумкин эмас.
- 11.6. Акциядорларнинг умумий йиғилишида овозга қўйилган масалалар бўйича қуйидагилар овоз бериш ҳуқуқига эга бўлади:
- банкнинг оддий акциялари эгалари бўлган акциядорлар;
 - амалдаги қонунчиликда назарда тутилган ҳолларда банкнинг имтиёзли акциялари эгалари бўлган акциядорлар.
- Овозга қўйилган масала бўйича акциядорлар умумий йиғилишининг қарори, агар амалдаги қонунчиликда бошқача қоида белгиланмаган бўлса, банкнинг овоз берувчи акциялари эгалари бўлган, йиғилишда иштирок этаётган акциядорларнинг кўпчилик (оддий кўпчилик) овози билан қабул қилинади.
- 11.7. Акциядорларнинг умумий йиғилиши кун тартибига киритилмаган масалалар бўйича қарор қабул қилишга, шунингдек кун тартибига ўзгартишлар киритишга ҳақли эмас. Аниқ масала қўйилишини ақс эттирмайдиган таърифларнинг (шу жумладан, «турли масалалар», «бошқа масалалар», «ўзга масалалар» ва шу сингари таърифларнинг) акциядорларнинг умумий йиғилиши кун тартибига киритилишига йўл қўйилмайди.
- 11.8. Акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан қабул қилинган қарорлар, шунингдек овоз бериш яқунлари амалдаги қонунчиликда назарда тутилган тартибда бу қарорлар қабул қилинган санадан эътиборан ўттиз кундан кечиктирмай акциядорлар эътиборига етказилади.
- 11.9. Акциядорларнинг умумий йиғилишида иштирок этиш ҳуқуқига акциядорларнинг умумий йиғилиши ўтказиладиган санадан уч иш куни олдин шакллантирилган банк акциядорларининг реестрида қайд этилган акциядорлар эга бўлади.
- 11.10. Акциядорларнинг умумий йиғилишини ўтказиш тўғрисидаги хабар акциядорларнинг умумий йиғилиши ўтказиладиган санадан камида ўттиз кун олдин Корпоратив ахборот ягона портали «openinfo.uz»да, жамиятнинг расмий веб-сайти «hamkorbank.uz»да ва оммавий ахборот воситаларида эълон қилинади, шунингдек акциядорларга электрон почта орқали юборилади.
- ХМК ва ФМОга акциядорлар умумий йиғилиши ҳақида ёзма хабарнома (кун тартиби ва йиғилиш материаллари билан бирга) йиғилиш санасидан узоғи билан билан ўттиз кун олдин уларнинг тегишли манзилларига юборилади.
- 11.11. Акциядорларнинг умумий йиғилишини ўтказиш тўғрисидаги хабарда қуйидагилар кўрсатилиши керак:
- банкнинг номи, жойлашган ери (почта манзили) ва электрон почта манзили;
 - умумий йиғилиш ўтказиладиган сана, вақт ва жой;
 - банк акциядорларининг реестри шакллантириладиган сана;
 - умумий йиғилиш кун тартибига киритилган масалалар;
 - умумий йиғилишни ўтказишга тайёргарлик кўриляётганда акциядорларга тақдим этилиши лозим бўлган ахборот (материаллар) билан акциядорларни таништириш тартиби.
- 11.12. Акциядорлар умумий йиғилиши кун тартибига киритилган масалаларни истисно қилганда, ХМК ва ФМО билан олдиндан келишмасдан туриб йиғилиш кун тартибига бошқа масалаларни киритиш ва муҳокама қилишга йўл қўйилмайди. Банк Бошқаруви барча акциядорларга умумий йиғилиш ўтказиш санасидан 30 кун олдин аудиторлик молиявий ҳисоботларни тақдим этиши шарт, башарти мазкур ҳисоботларни маъқуллаш ёки қабул қилиш масалалари кун тартибига киритилган бўлса.

- 11.13. Банк овоз берувчи акцияларининг ҳаммаси бўлиб камида бир фоизига эгалик қилувчи акциядорлар (акциядор) банкнинг молия йили тугаганидан кейин олтмиш кундан кечиктирмай акциядорларнинг йиллик умумий йиғилиши кун тартибига масалалар киритишга ҳамда банк Кенгаши ва Тафтиш комиссиясига (тафтишчилигига) бу органнинг миқдор таркибидан ошмайдиган тарзда номзодлар кўрсатишга ҳақли.
- 11.14. Акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилиши банк Кенгашининг қарорига кўра унинг ўз ташаббуси асосида, Тафтиш комиссиясининг (тафтишчининг) ёзма талаби, шунингдек ёзма талаб тақдим этилган санада банк овоз берувчи акцияларининг камида беш фоизига эгалик қилувчи акциядорнинг (акциядорларнинг) ёзма талаби асосида ўтказилади.
- 11.15. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Ўзбекистон Республикасининг “Банк ва банк фаолияти тўғрисида”ги Қонун 51-моддасида кўрсатилган назорат чоралари банк Кенгаши томонидан бажарилмаган тақдирда Акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилиш ўтказиш талаби билан чиқишга ҳамда ушбу йиғилиш кун тартибини шакллантиришга ҳақли.
- 11.16. Банк Тафтиш комиссиясининг (тафтишчисининг) ёки банк овоз берувчи акцияларининг камида беш фоизига эгалик қилувчи акциядорнинг (акциядорларнинг) ёзма талабига кўра акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилишини чақириш акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилишини ўтказиш ҳақида ёзма талаб тақдим этилган кундан эътиборан ўттиз кундан кечиктирмай банк Кенгаши томонидан амалга оширилади.
Банк Кенгашининг акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилишини чақириш тўғрисидаги қарори ёки бундай йиғилишни чақиришни рад этиш ҳақидаги асослантилган қарори йиғилиш чақиришни талаб қилган шахсларга қарор қабул қилинган пайтдан эътиборан уч иш кунидан кечиктирмай юборилади.
Банк Кенгаши қонунчиликда белгиланган муддат ичида акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилишини чақириш тўғрисида қарор қабул қилмаган тақдирда ёки уни чақиришни рад этиш ҳақида қарор қабул қилган тақдирда, акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилиши уни чақиришни талаб қилган шахслар томонидан чақирилиши мумкин.
- 11.17. Агар акциядорларнинг умумий йиғилишида иштирок этиш учун рўйхатдан ўтказиш тугалланган пайтда банкнинг жойлаштирилган овоз берувчи акцияларининг жами 50 фоизидан кўпроқ овозга эга бўлган акциядорлар (уларнинг вакиллари) рўйхатдан ўтган бўлса, акциядорларнинг умумий йиғилиши ваколатли (кворумга эга) бўлади.
- 11.18. Акциядорларнинг умумий йиғилишида овоз бериш «банкнинг овоз берувчи битта акцияси — битта овоз» принципи бўйича амалга оширилади, банк Кенгаши аъзоларини сайлаш бўйича кумулятив овоз беришни ўтказиш ҳоллари бундан мустасно.
- 11.19. Акциядорларнинг умумий йиғилишида кун тартиби масалалари бўйича овоз бериш овоз бериш бюллетенлари орқали амалга оширилади. Овоз бериш бюллетенларининг шакли ва матни банк Кенгаши томонидан тасдиқланади, акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилиши банк Кенгаши томонидан чақирилмаган ҳоллар бундан мустасно. Овоз бериш бюллетени умумий йиғилишда иштирок этиш учун рўйхатдан ўтган акциядорга (унинг вакилига) берилади.
- 11.20. Овоз бериш яқунлари бўйича санок комиссияси овоз бериш яқунлари тўғрисида баённома тузади, баённома жумладан акциядорлар умумий йиғилишининг кворуми мавжудлиги тўғрисидаги маълумотларни ҳам ўз ичига олади ва санок комиссиясининг аъзолари томонидан имзоланади. Овоз бериш яқунлари тўғрисида баённома тузилганидан ва акциядорлар умумий йиғилишининг баённомаси имзоланганидан кейин овоз бериш бюллетенлари санок комиссияси томонидан муҳрланади ҳамда сақлаб қўйиш учун банкнинг архивига топширилади.

11.21. Акциядорлар умумий йиғилишининг баённомаси акциядорларнинг умумий йиғилиши ёпилганидан кейин 10 кундан кечиктирмай икки нусхада тузилади. Ҳар иккала нусха ҳам умумий йиғилишда раислик қилувчи ва умумий йиғилиш котиби томонидан имзоланади.

11.22. Акциядорлар умумий йиғилишининг баённомасида:

- акциядорларнинг умумий йиғилиши ўтказилган сана, вақт ва жой;
- банкнинг овоз берувчи акцияларига эгалик қилувчи акциядорлар эга бўлган овозларнинг умумий сони;
- умумий йиғилишда иштирок этган акциядорлар эга бўлган овозларнинг сони;
- умумий йиғилишнинг раиси (раёсати) ва котиби, йиғилиш кун тартиби кўрсатилади.

Акциядорлар умумий йиғилишининг баённомасида маърузаларнинг асосий қоидалари, овозга қўйилган масалалар ҳамда улар юзасидан ўтказилган овоз бериш яқунлари, йиғилиш қабул қилган қарорлар кўрсатилади.

Банк Кенгаши (Банк Кузатув кенгаши)

11.23. Банк Кенгаши банк умумий фаолиятига раҳбарлик қилади ва қарорлар қабул қилади, қонунчиликда ва мазкур Уставда акциядорлар умумий йиғилишининг ваколатлари доирасига киритилган масалаларни ҳал этиш бундан мустасно.

Банк Кенгаши қонун ҳужжатларида, мазкур Уставда ва “Банк Кенгаши тўғрисида”ги Низомда белгиланган тартибда фаолият юритади.

11.24. Банк Кенгашининг ваколат доирасига қуйидагилар киради:

- банк фаолиятининг устувор йўналишларини белгилаш;
- акциядорларнинг йиллик ва навбатдан ташқари умумий йиғилишларини чақириш, бундан ушбу Устав 11.16-банди [учинчи хатбошисида](#) назарда тутилган ҳоллар мустасно;
- акциядорлар умумий йиғилишининг кун тартибини тайёрлаш;
- акциядорларнинг умумий йиғилиши ўтказиладиган сана, вақт ва жойни белгилаш;
- акциядорларнинг умумий йиғилиши ўтказилиши ҳақида хабар қилиш учун банк акциядорларининг реестрини шакллантириш санасини белгилаш;
- банк Устави 11.4-бандининг «[а](#)» [кичик бандида](#) назарда тутилган масалаларни акциядорларнинг умумий йиғилиши ҳал қилиши учун киритиш;
- мол-мулкнинг бозор қийматини белгилашни ташкил этиш;
- корпоратив маслаҳатчини тайинлаш ва унинг фаолияти тартибини белгиловчи низомни тасдиқлаш;
- банкнинг йиллик бизнес-режасини тасдиқлаш;
- ички аудит хизматини ташкил этиш ва унинг ходимларини тайинлаш, шунингдек ҳар чоракда унинг ҳисоботларини эшитиб бориш;
- банк Бошқарувининг фаолиятига дахлдор ҳар қандай ҳужжатлардан эркин фойдаланиш ва банк Кенгаши зиммасига юклатилган вазифаларни бажариш учун бу ҳужжатларни банк Бошқарувидан олиш. Банк Кенгаши ва унинг аъзолари олинган ҳужжатлардан фақат хизмат мақсадларида фойдаланиши мумкин;
- аудиторлик текширувини ўтказиш (мажбурий аудиторлик текшируви бундан мустасно), аудиторлик ташкилотини белгилаш, унинг хизматларига тўланадиган энг кўп ҳақ миқдори ва у билан шартнома тузиш (шартномани бекор қилиш) тўғрисида қарор қабул қилиш;
- банкнинг Тафтиш комиссияси аъзоларига (тафтишчисига) тўланадиган ҳақ ва компенсацияларнинг миқдорлари юзасидан тавсиялар бериш;
- дивиденд миқдори, уни тўлаш шакли ва тартиби юзасидан тавсиялар бериш;
- банкнинг захира фондидан ва бошқа фондларидан фойдаланиш тартиби белгилаш;
- банкнинг филиалларини ташкил этиш, шўъба банклар ва ваколатхоналар очиш;
- банкнинг шўъба ва қарам хўжалик жамиятларини ташкил этиш;

- амалдаги қонунчиликда назарда тутилган ҳолларда банк Кенгаши ваколатига кирадиган йирик битимлар ҳамда банкнинг аффилиланган шахслари билан банк томонидан битимлар тузиш ҳақида қарор қабул қилиш;
- банкнинг тижорат ва нотижорат ташкилотлардаги иштироки билан боғлиқ битимларни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тузиш;
- банкнинг корпоратив облигацияларини қайтариб сотиб олиш тўғрисида қарор қабул қилиш.
- Акциядорлар умумий йиғилиши томонидан қўшимча акцияларни чиқарилиши тўғрисидаги қарор қабул қилиш ҳуқуқи банк Кенгашига берилган бўлса, бундай қарор қабул қилиш шунинг банк Уставига устав капиталини кўпайтириш ҳамда банкнинг эълон қилинган акциялари сонини камайитириш билан боғлиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги масалаларни ҳал қилиш;
- акцияларни жойлаштириш (қимматли қоғозларнинг биржа бозорига ва уюшган биржадан ташқари бозорига чиқариш) нархини белгилаш;
- банк томонидан корпоратив облигациялар, шу жумладан акцияларга айирбошланадиган облигациялар чиқариш тўғрисида қарор қабул қилиш;
- қимматли қоғозларнинг ҳосилаларини чиқариш тўғрисида қарор қабул қилиш;
- банкнинг корпоратив облигацияларини қайтариб сотиб олиш тўғрисида қарор қабул қилиш;
- банк Бошқарувини тузиш, Бошқарув аъзоларини тайинлаш (Бошқарув раиси бундан мустасно) ҳамда банк Бошқаруви аъзоларининг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш. Бошқарув аъзоларини тайинлаш чет эллик менежерлар иштирок этиши мумкин бўлган танлов бўйича саралаш асосида амалга оширилади;
- банк Бошқарувига тўланадиган ҳақ ва компенсацияларнинг миқдорларини белгилаш;
- стратегик мақсадларни, корпоратив бошқарув сиёсатини, банкнинг бошқа ички сиёсатларини, шу жумладан таваккалчиликларни аниқлаш, бошқариш, мониторинг қилиш ва улар тўғрисида хабардор этиш, капиталнинг етарлилигини лозим даражада сақлаб туриш сиёсатини тасдиқлаш ҳамда уларнинг амалга оширилиши устидан назорат қилиш;
- активларни таснифлаш асосида активлар бўйича эҳтимолдаги зарарларга қарши яратиладиган захиралар шакллантирилиши устидан назорат қилиш, шунингдек банкнинг капитал ва умумий захираларининг етарли даражада сақлаб турилишини таъминлаш;
- манфаатлар тўқнашувининг олдини олиш ва уни бартараф этиш тартибини тасдиқлаш;
- банкнинг молиявий ҳолатини тиклаш режаларини тасдиқлаш;
- банкнинг Бошқаруви устидан назоратни амалга ошириш;
- банкнинг қабул қилинган бизнес-режаси бажарилиши устидан назорат қилиш, шунингдек ҳар чоракда банкнинг фаолияти натижалари тўғрисида банк Бошқарувининг ҳисоботини эшитиш;
- банкнинг ички аудит хизмати фаолиятини ташкил этиш, шунингдек банк ички аудит хизматининг чораклик ҳисоботлари асосида банк Бошқаруви томонидан банк стратегиялари ва сиёсатларига риоя этилишини баҳолашдан ўтказиш;
- банк Бошқаруви аъзолари томонидан тақдим этилган ахборотни, таклифларни ва тушунтиришларни ўрганиш, муҳокама қилиш ҳамда улар бўйича баҳслашиш;
- банк фаолиятини бошқариш тизими самарадорлигини, шу жумладан банк бошқаруви принциплари мониторингини ва уларни даврий баҳолашни амалга ошириш ҳамда аниқланган камчиликларни бартараф этиш учун тегишли чораларни кўриш;
- бир йилда камида бир марта амалга оширилган назорат ва текширув фаолияти тўғрисида акциядорларнинг умумий йиғилишига ҳисобот тақдим этиш;

- йиллик молиявий ҳисоботларни тасдиқлаш ҳамда бухгалтерия ҳисоби ва молиявий ҳисоботлар тизимининг яхлитлигини таъминлаш;
- банкнинг узоқ муддатли молиявий манфаатларини ва Марказий банк томонидан капиталга нисбатан белгиланган талабларни ҳисобга олган ҳолда пруденциал талабларга риоя этилишини таъминлаш.

Банк Кенгашининг ваколат доирасига амалдаги қонун ҳужжатлари ва «Банк Кенгаши тўғрисида»ги Низомга мувофиқ бошқа масалаларни ҳал этиш ҳам киритилиши мумкин.

11.25. Банк Кенгашининг ваколат доирасига киритилган масалалар ҳал қилиш учун банк Бошқарувига ўтказилиши мумкин эмас.

11.26. Банк Кенгашининг аъзолари амалдаги қонунчилик, банк Уставида назарда тутилган тартибда акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан бир йил муддатга сайланади. Банк Кенгаши таркибига сайланган шахслар чекланмаган тарзда қайта сайланиши мумкин.

Банк Бошқаруви аъзолари ва раиси банк Кенгашига сайланиши мумкин эмас. Айнан шу банкда, банкнинг шўъба ва қарам хўжалик жамиятларида меҳнат шартномаси (контракт) бўйича ишлаётган шахслар, ушбу жамиятларнинг бошқарув органлари аъзолари банк Кенгаши аъзоси бўлиши мумкин эмас.

11.27. Банк Кенгаши тўққиз кишидан иборат аъзоларидан ташкил топади. Камида бир фоиз овоз берувчи акцияларга эга бўлган акциядор томонидан акциядорлар умумий йиғилиши кун тартибига масала қўйишга ҳамда Банк Кенгаш аъзолигига унинг таркиб миқдоридан ортиб кетмайдиган ҳолда номзод беришга ҳақли.

11.28. Акциядорлар умумий йиғилиши қарорига мувофиқ ХМК ва ФМО исталган вақтда ўзларининг банк Кенгашига тавсия қилган номзодларини алмаштириш ҳуқуқига эга. Агарда ХМК ва/ёки ФМОлар томонидан банк Кенгаши аъзолигига киритилган номзодлар истеъфога, пенсияга ёки меҳнат таътилига чиқса, ушбу номзодни тавсия қилган инвестор бошқа номзодни қўйиш ҳуқуқига эга.

11.29. Банк Кенгаши қошида тегишли масалалар, шу жумладан низоли вазиятларни аниқлаш ва ҳал этиш бўйича Банк кенгаши аъзоларидан иборат қўмиталар ташкил этилади. Ушбу қўмиталар ўз фаолиятида банк Бошқаруви аъзолари, банк ходимлари ва жалб этилган экспертлар (тегишли соҳа мутахассислари, соҳа олий таълим муассасалари ўқитувчилари ва бошқалар)ни жалб этган ҳолда ишчи гуруҳлари ташкил этишга ҳақлидир.

11.30. Акциядорлар умумий йиғилишининг қарорига кўра Кузатув кенгашининг аъзоларига улар ўз вазифаларини бажариб турган давр учун ҳақ тўланиши ва (ёки) банк Кенгашининг аъзоси вазифаларини бажариш билан боғлиқ харажатлари қопланади. Бундай ҳақ ва тўловларнинг миқдорлари акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорида белгиланади.

11.31. Миноритар акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш мақсадида Кенгаш аъзоларининг камида 3 (уч) таси банк билан моддий муносабатларга киришмаган ҳамда унинг акциядори бўлмаган мустақил аъзолардан иборат бўлиши лозим.

Кенгашнинг мустақил аъзолари қуйидаги талабларга жавоб беришлари шарт:

- банкнинг аффилиланган шахси ҳисобланмаган ҳамда шундай аффилиланган шахсларнинг аффилиланган шахси бўлмаган;
- банкнинг йирик контрагенти бўлмаган (йирик контрагент деб у билан банк ўртасидаги бир йиллик битимлар умумий ҳажми банк активлари баланс қийматининг 10 (ўн) ва ундан ортиқ фоизини ташкил қилувчи шахс ҳисобланади);
- банк Кенгаши аъзоси сифатида олган даромадидан ташқари йиллик даромадининг 10 (ўн) ва ундан ортиқ фоиз қисмига тенг миқдорда мулкка (пул маблағларига) эгаллик қилишига олиб келиши мумкин бўлган банк мажбуриятлари бўйича битимларда иштирокчи бўлмаган;

- банк ва унинг филиаллари томонидан сезиларли молиялаштириладиган нотижорат ташкилотларининг аъзоси бўлмаган;
 - банк акцияларига оид опционларда ёки банк ва унинг филиалларининг пенсия дастурида катнашмаётган;
 - банк ва унинг филиалларида моддий манфаатдор бўлмаган (ёки бевосита шундай манфаатдор шахснинг ҳамкори, акциядори, директори, бошлиғи ёки катта ходими кўринишида);
 - юқорида санаб ўтилган талабларга жавоб бермаган шахсларнинг оила аъзолари ёки бундай юридик шахсларнинг раҳбарлари бўлмаган;
 - давлат вакили бўлмаган;
 - банк билан ҳеч қандай бевосита ёки билвосита мулкрий муносабатларга киришмаган шахс, кенгаш аъзоси сифатидаги муносабатлар бундан мустасно;
 - банк акциядорларига таркатилган банкнинг йиллик ҳисоботида мустақил кенгаш аъзоси сифатида кўрсатилган;
 - банк Бошқарувида ўн йилдан ортиқ иштирок этмаган;
 - охириги 5 (беш) йил ичида:
 - банк ва унинг филиалларида ходим сифатида меҳнат қилмаган, банк ва унинг филиаллари билан ҳамкорлик муносабатларини ўрнатмаган;
 - банкдан Кенгаш аъзоси сифатида олган даромадидан ташқари бошқа даромад олмаган, банкдан олган даромадлари унинг йиллик даромадининг катта қисмини ташкил қилмаган бўлиши.
- 11.32. Қуйидагилар банк Кенгашининг мажбуриятлари ҳисобланади:
- ўз ваколатларини акциядорлар манфаатлари йўлида амалга ошириш;
 - банк раҳбарлигида омилкорликни таъминлаш;
 - банк фаолиятининг стратегиясини шакллантириш;
 - банк бизнес режасини бажарилишини назорат қилиш;
 - банкнинг малакали ички аудит хизматини яратиш;
 - омонатчилар ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш мақсадида банк фаолиятини, шу жумладан кредитлаш ва маблағларни инвестициялашнинг тўғрилигини назорат қилиш;
 - банк капиталининг бир текис ўсиб туришини таъминлаб туриш;
 - банк сиёсатларини ишлаб чиқиш;
 - қонун ҳужжатларига риоя қилинишини таъминлаш.
- 11.33. Банк Кенгашининг раиси, унинг ўринбосари, Кенгаш таркибидаги қўмита аъзолари ва раислари банк Кенгаши аъзоларининг умумий сонига нисбатан кўпчилик овоз билан, ушбу кенгаш таркибидан банк Кенгаши аъзолари томонидан сайланади.
- 11.34. Банк Кенгашининг раиси унинг ишини ташкил этади, Банк Кенгаши мажлисларини чақиради ва уларда раислик қилади, мажлисларда баённома юритилишини ташкил этади, акциядорларнинг умумий йиғилишида раислик қилади. Кенгаш раиси бўлмаган тақдирда унинг вазифасини Кенгаш раисининг ўринбосари амалга оширади.
- 11.35. Кенгаш йиғилишлари йиллик жадвал асосида молия йилининг ҳар чорагида камида бир маротаба чақирилади. Кенгашнинг навбатдан ташқари йиғилиши Кенгаш раисининг ташаббуси билан, Кенгаш аъзоларининг талаби билан, банк Тафтиш комиссиясининг ёки банк ички аудитининг, банк Бошқарувининг, Марказий банкнинг талаби билан ҳамда Уставда белгиланган бошқа шахсларнинг талабига кўра чақирилиши мумкин. Кенгаш йиғилишини чақириш ва ўтказиш тартиби “Банк Кенгаши тўғрисида”ги Низомда ва мазкур Уставда белгилаб берилади. Банк Кенгаши йиғилишида банк Бошқарувининг раиси, унинг ўринбосари ва Бошқарув аъзолари маслаҳат овоз бериш ҳуқуқи билан қатнашишлари мумкин.
- 11.36. Кенгаш мажлисини ўтказиш учун кворум Кенгашга сайланган аъзоларнинг етмиш беш фоизидан кам бўлмаслиги керак.

Кенгаш аъзоларининг сони Уставда назарда тутилган миқдорнинг етмиш беш фоизидан кам бўлган тақдирда, Кенгашнинг янги таркибини сайлаш учун акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилиши чақирилиши шарт. Кенгашнинг қолган аъзолари акциядорларнинг бундай навбатдан ташқари умумий йиғилишини чақириш тўғрисида қарор қабул қилишга, шунингдек банк Бошқаруви раҳбарининг ваколатлари муддатидан илгари тугатилган тақдирда, унинг вазифасини вақтинча бажарувчини тайинлашга ҳақлидир.

- 11.37. Кенгашнинг мажлисида қарорлар, агар Кенгашнинг мажлисини чақириш ва ўтказиш тартибини белгиловчи амалдаги қонунчилик ва Уставда ўзгача қоида назарда тутилмаган бўлса, мажлисда ҳозир бўлганларнинг кўпчилик овози билан қабул қилинади. Кенгашнинг мажлисида масалалар ҳал этилаётганда Кенгашнинг ҳар бир аъзоси битта овозга эга бўлади.
- 11.38. Устав ва акциядорлар умумий йиғилиши томонидан Кенгаш ваколатига киритилган тақдирда қуйидаги масалалар юзасидан Кенгаш қарори унинг аъзолари томонидан бир овоздан қабул қилинади:
- банк устав капиталини қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтириш;
 - банк томонидан акцияларга айирбошланадиган корпоратив облигацияларни чиқариш;
 - банк томонидан йирик битимлар тузиш;
 - банк томонидан аффилиланган шахслар билан битимлар тузиш.
- 11.39. Амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ Кенгаш аъзоларининг, шу жумладан Кенгаш мустақил аъзоларининг малакали кўпчилик овози (75 фоиздан кам бўлмаган) билан маъқулланмасдан туриб Кенгаш қуйидагиларни амалга оширишга ҳақли эмас:
- ўзаро алоқадор шахслар билан (А) банк капиталининг 2,5 фоизидан юқори бўлган битим, келишув ва шартномалар тузиш ёки (В) муддати 1 йилдан кам бўлган ҳар қандай бошқа номоддий келишувларни мустақил тараф принциплари асосида тузиш;
 - банк бизнес-режасини ёки бюджетини маъқуллаш ёки ўзгартириш;
 - стандарт банк операцияларидан четга чиқувчи Республикадаги ҳар қандай инвестициялар ва транзакцияларда қатнашиш.
- 11.40. Кенгашнинг бир аъзоси ўз овозини Кенгашнинг бошқа аъзосига беришига йўл қўйилмайди.
Кенгаш аъзоларининг овозлари тенг бўлиб қолган тақдирда Кенгаш раисининг овози ҳал қилувчи овоз ҳисобланади.
- 11.41. Кенгаш мажлисида баённома юритилади. Кенгаш мажлисининг баённомаси мажлис ўтказилганидан сўнг ўн кундан кечиктирмай тузилади.
Мажлис баённомасида қуйидагилар кўрсатилади:
- мажлис ўтказилган сана, вақт ва жой;
 - мажлисда ҳозир бўлган шахслар;
 - мажлиснинг кун тартиби;
 - овоз беришга қўйилган масалалар, улар юзасидан ўтказилган овоз бериш яқунлари;
 - қабул қилинган қарорлар.
- Кенгаш мажлисининг баённомаси мажлисда иштирок этаётган Кенгаш аъзолари томонидан имзоланади, улар мажлис баённомаси тўғри расмийлаштирилиши учун жавобгар бўлади.
- 11.42. Кенгашнинг қарорлари сиртдан овоз бериш йўли билан (сўров йўли билан) Кенгашнинг барча аъзолари томонидан бир овоздан қабул қилиниши мумкин. Қарор лойиҳаларини, қарор қабул қилишга оид материаллар Кенгаш аъзоларига уларнинг тегишли манзилларига юборилмаган ҳамда улар томонидан ёзма равишда маъқулланмаган бўлса, Кенгаш аъзолари томонидан қарорлар қабул қилиниши мумкин эмас.

Кенгаш мажлисининг баённомаси имзоланган куни банк Бошқарувига ижро этиш учун юборилади. Кенгаш акциядорларнинг умумий йиғилишини чақириш тўғрисида қарор қабул қилган тақдирда, мазкур қарор ҳақидаги ахборот банк Бошқарувига банк Кенгашининг мажлиси ўтказилган куни топширилади.

- 11.43. Кенгаш аъзоси Кенгашнинг мажлисларида шахсан қатнашишга ҳақлидир, йиғилишда муҳокама қилинаётган масала бўйича сўзга чиқиши, банк фаолияти натижалари тўғрисида тўла ва ишончли ахборотлар олишни таъминлаш, ривожланиш тўғрисидаги режаларни олиш, Кенгашда ишлагани учун пул мукофоти олиши мумкин. Кенгаш аъзоларини мукофотлаш ва компенсация тўлаш миқдори акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан белгиланади. Кенгаш раиси функцияларни Кенгаш аъзолари ўртасида тақсимлайди.

Банк Бошқаруви

- 11.44. Банк Бошқаруви банкнинг ижро этувчи органи ҳисобланади. Банкнинг кундалик фаолиятига раҳбарлик қилиш, жорий фаолиятини бошқариш банк Бошқаруви томонидан қонун ҳужжатларида, мазкур Уставда ва «Банк Бошқаруви тўғрисида»ги Низомда белгиланган тартибда амалга оширилади.
- 11.45. Акциядорларнинг умумий йиғилиши ва Кенгашнинг ваколат доирасига киритилган масалалардан ташқари банкнинг кундалик фаолиятига тегишли барча масалаларни ҳал қилиш банк Бошқаруви ваколатига киради. Банк Бошқаруви акциядорларнинг умумий йиғилиши ва Кенгашнинг қарорлари бажарилишини таъминлайди.
- 11.46. Банк Бошқаруви банк Кенгаш томонидан тасдиқланган фаолият стратегияси ва уни бошқариш тизимига мувофиқ банкнинг фаолиятига оператив бошқарувни амалга оширади ҳамда банкнинг фаолияти учун жавобгарликни тўлиқ зиммасига олади. Банк Бошқаруви банк акциядорларининг умумий йиғилишига ва Кенгашга ҳисобдордир. Бошқарув ўз фаолиятида қонунчиликда белгиланган мажбуриятларга амал қилади.
- 11.47. Банк Бошқаруви:
- банк ривожланишининг асосий йўналишларини, стратегиясини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш учун Кенгашга олиб чиқади;
 - банк фаолиятига оператив раҳбарликни ташкил қилади ва амалга оширади, шунингдек акциядорлар умумий йиғилиши ва Кенгаш қарорларининг бажарилишини таъминлайди;
 - ўз ваколати доирасида банк номидан иш кўради ҳамда акциядорларнинг умумий йиғилиши ва Кенгаш олдида ҳисобдордир;
 - банк Уставига биноан акциядорлар умумий йиғилишида ёки Кенгашда муҳокама қилиниши шарт бўлган масалаларни дастлаб кўриб чиқади ва улар бўйича зарурий материаллар, таклифлар ва қарор лойиҳасини тайёрлайди;
 - банкнинг таркибий бўлинмалари тўғрисидаги низомларни тасдиқлайди;
 - банкнинг таркибий бўлинмалари, унинг филиаллари ва ваколатхоналари раҳбарлик фаолиятига доир масалаларни ҳал қилади;
 - банкда Ўзбекистон Республикаси қонунларига амал қилинишини назорат қилади;
 - банк мажбуриятларини бериш, пул-ҳисоб ҳужжатлари ва корреспонденцияларни имзоланишнинг тартиби ва шартларини белгилайди;
 - банкнинг ҳисоб сиёсатини, ҳисоб ва ҳисоботларини ташкил қилиш масалаларини белгилайди;
 - банкнинг бюджетини бизнес-режасини ишлаб чиқишни ташкил қилади;
 - банкнинг молиявий хизматлар бозорида амалга ошираётган битим ва операциялар ривожланишнинг истиқболли йўналишларининг таҳлилин амалга оширади;
 - банкнинг актив ва пассив операциялар бўйича фоиз ставкаларини оператив тартибга солади;

- Ўзбекистон Республикаси қонунлари, мазкур устав, акциядорлар умумий йиғилиши ва Банк Кенгаши ваколати доирасида тасдиқланиши керак бўлган ички хужжатлардан ташқари, банк фаолиятига доир ички хужжатларни (низомлар, тартиблар, қоидалар, услубий қўлланмалар, регламентлар, тарифлар ва бошқалар) кўриб чиқади ва тасдиқлайди;
 - банк операцияларини амалга ошириш, ички назорат, банклараро шартномалар тузиш ва банк фаолиятининг бошқа асосий масалаларини ҳал қилади;
 - кредит шартномалари, шунингдек банк мижозларининг актив ва пасив операциялари бўйича дифференцияланган фоиз ставкаларини ўрнатади;
 - кадрларни танлаш, тайёрлаш ва улардан фойдаланиш масалаларини ҳал қилади;
 - Бошқарув раиси томонидан тасдиқланиши учун банк ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш, меҳнат меъёрларини ишлаб чиқади;
 - банкнинг тижорат сири ҳисобланган ахборотлар рўyxатини аниқлайди ва уни сақланишини таъминлайди;
 - банкнинг тижорат сири ҳисобланган ахборотлари билан ишлаш тартибини тасдиқлайди ва тартибни бузганлик учун жавобгарликни белгилаб беради;
 - банк фондлари тўғрисидаги низомни ишлаб чиқади ва Кенгаш муҳокамасига олиб чиқади;
 - банк фаолияти натижаларини мунтазам кўриб боради, банк Бошқаруви раисининг, таркибий бўлинма раҳбарлари ва ишчи гуруҳларининг ҳисоботларини тинглайди;
 - банкнинг жорий ҳолати ва ривожланиши истиқболлари тўғрисида Кенгаш олдида ҳисобот беради;
 - ички назоратнинг самарадорлиги натижаларини даврий баҳолаб боради ва материалларини кўриб чиқади;
 - ички назорат томонидан аниқланган хато ва камчиликларни бартараф қилиш чоралари устидан назорат қилиш тизимини яратади;
 - Кенгашнинг ваколат доирасига кирмайдиган банк фаолиятининг алоҳида йўналишлари ва масалалари бўйича қарорлар қабул қилувчи қўмиталар, комиссиялар каби коллегиал органларни тузади ва тарқатиб юборади;
 - ички назоратни ташкил этиш ва унинг самарадорлигини ошириш чоралари бўйича хужжатларни тайёрлайди ва Кенгаш билан муҳокама қилади;
 - акциядорлар умумий йиғилиши ва Кенгаш ваколатларига киритилган масалалардан ташқари, банк фаолиятига оид бошқа масалаларни кўриб чиқади ва ҳал қилади.
- “Банк Бошқаруви тўғрисида”ги Низомга асосан Бошқарув ваколатларига бошқа масалалар ҳам киритилиши мумкин.

- 11.48. Банкнинг Бошқарувини тузиш ҳамда уларнинг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш масалаларни ҳал этиш Кенгаш томонидан амалга оширилади. Банк Уставига мувофиқ Кенгаш қарорига кўра Бошқарув аъзоларини тайинлаш, қоида тарикасида, чет эллик менежерлар иштирок этиши мумкин бўлган танлов бўйича саралаш асосида амалга оширилади.
- 11.49. Банк Бошқаруви ва унинг аъзоларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари мазкур Уставда ҳамда уларнинг ҳар бири билан бир йил муддатга тузиладиган шартномада белгиланиб, шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш ёки уни бекор қилиш мумкинлиги тўғрисида ҳар йили қарор қабул қилинади. Шартнома банк номидан Кенгаш раиси томонидан имзоланади. Банк Бошқаруви раиси ва унинг ўринбосарлари, аъзолари билан тузиладиган шартномада уларнинг Банк фаолияти самарадорлигини ошириш бўйича мажбуриятлари ҳамда банкнинг йиллик бизнес-режаси бажарилишининг аҳволи юзасидан акциядорларнинг умумий йиғилиши ва банк Кенгаши олдида берадиган ҳисоботларининг даврийлиги назарда тутилиши керак.
- 11.50. Банк Бошқаруви етти нафар аъзодан иборат. Бошқарув аъзолари бир вақтнинг ўзида банк Кенгаши ва Тафтиш комиссиясининг аъзоси бўлиши мумкин эмас.

- 11.51. Бошқарув раиси банк номидан ишончномасиз иш юритади, шу жумладан унинг манфаатларини ифодалайди, банк номидан битимлар тузади, банкнинг филиали ёки ваколатхонаси раҳбарини тайинлайди, штатларни тасдиқлайди, банкнинг барча ходимлари бажариши мажбурий бўлган буйруқлар чиқаради ва кўрсатмалар беради. Бошқарув раиси “Банк Бошқаруви тўғрисида”ги Низомда белгиланган ҳуқуқ ва ваколатларга эга бўлади.
- 11.52. Банк Бошқарувининг мажлисида баённома юритилади. Банк Бошқаруви мажлисининг баённомаси Кенгаш ва Тафтиш комиссиясининг (тафтишчининг) аъзолари талабига кўра уларга берилади. Банк Бошқаруви мажлисларини ўтказишни Бошқарув раиси ташкил этади, у банк номидан барча ҳужжатларни ҳамда банк Бошқаруви мажлиси баённомаларини имзолайди. Банкнинг Бошқаруви ўз ваколат доирасида қабул қилган қарорларга мувофиқ банк номидан ишончномасиз иш юритади.
- 11.53. Банк Бошқарувининг йиғилиши зарурий ҳолатларда чақирилади, лекин бир ойда камида бир марта ўтказилиши керак. Банк Бошқарувининг мажлисини Бошқарув раиси ёки муҳокама қилинаётган масалага қараб, унинг ўринбосарларидан бири олиб боради. Банк Бошқарувининг қарори Бошқарув раисининг буйруғига асосан ижро қилинади.

Банк Кенгаши аъзоларининг, банк Бошқаруви раисининг ҳамда Бошқарув аъзоларининг жавобгарлиги

- 11.54. Кенгаш аъзолари, Бошқаруви раис ва Бошқарув аъзолари ўз ҳуқуқларини амалга оширишда ва ўз мажбуриятларини бажаришда банкнинг манфаатларини кўзлаб иш тутиши ҳамда белгиланган тартибда жавобгар бўлиши лозим. Агар ушбу қоидаларига мувофиқ бир нечта шахс жавобгар бўлса, уларнинг банк олдидаги жавобгарлиги солидар жавобгарлик бўлади. Банкка зарар етказилишига сабаб бўлган қарорга овоз беришда иштирок этмаган ёки ушбу қарорга қарши овоз берган Кенгаши аъзолари, Бошқарув аъзолари жавобгар бўлмайди.
- 11.55. Банк банкнинг кузатув кенгаши ва бошқаруви аъзолари, шунингдек муҳим аҳамиятга эга ходимлари банклар ва банк фаолияти тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига доимо мувофиқ бўлишини таъминлаши шарт.
- 11.56. Банк ёки у жойлаштирган акцияларнинг ҳаммаси бўлиб камида бир фоизига эгалик қилувчи акциядор (акциядорлар) банкка етказилган зарарларнинг ўрнини қоплаш тўғрисидаги даъво билан Кенгаши аъзоси, Бошқарув раиси ёки Бошқарув аъзоси устидан судга мурожаат қилишга ҳақли.
- 11.57. Банк Кенгашининг ва Бошқарувининг аъзолигига ҳамда муҳим аҳамиятга эга ходимлар лавозимларга номзодлар уларнинг лавозимга киришишидан олдин Марказий банк билан келишиб олинади. Агар муҳим аҳамиятга эга ходимларни объектив сабабларга кўра олдиндан келишиб олишнинг имкони бўлмаса, банк кейинчалик Марказий банкка розилик олиш учун сўровнома юбориши керак.

12. БАНК ҲИСОБИ ВА ҲИСОБОТИ

- 12.1. Банкда бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботи амалдаги қонунчиликка, Марказий банкнинг меъёрий ҳужжатларига ва молиявий ҳисоботларнинг халқаро стандартларига мос равишда олиб борилади. Молиявий ва бошқа ҳисоботлар ҳажми ва тартиби Марказий банкнинг тавсияларига мос равишда тайёрланади.
- 12.2. Банк фаолиятининг натижалари Марказий банкка тақдим этиладиган ойлик, чораклик ва йиллик баланс ҳисоботларида, фойда ва зарар тўғрисидаги ҳисоботларида акс этади. Йиллик баланс фойда ва зарарлар тўғрисидаги ҳисобот Акциядорлар умумий йиғилишида тасдиқланади.

- 12.3. Банкда бухгалтерия ҳисобининг ташкил этилиши, ҳолати ва ишончилиги, тегишли органларга ҳар йилги ҳисобот ва бошқа молиявий ҳисоботлар, шунингдек банкнинг расмий веб-сайтида ва оммавий ахборот воситаларида акциядорларга, кредиторларга тақдим этиладиган банк фаолияти тўғрисидаги маълумотлар ўз вақтида тақдим этилиши учун жавобгарлик банк Бошқаруви зиммасида бўлади.
- 12.4. Банкнинг молиявий ҳисоботида кўрсатилган ва акциядорларнинг умумий йиғилишига тақдим этиладиган молиявий ҳисоботдаги, бухгалтерия балансидаги, фойда ва зарарлар ҳисобварағидаги маълумотларнинг ишончилиги мулкӣ манфаатлари банк ёки унинг акциядорлари билан боғлиқ бўлмаган аудиторлик ташкилоти томонидан тасдиқланади.
Банкнинг йиллик ҳисоботи акциядорларнинг йиллик умумий йиғилиши ўтказиладиган санадан ўттиз кундан кечиктирмай банк Кенгаши томонидан дастлабки тарзда тасдиқланади.
- 12.5. Банк Марказий банк томонидан ўрнатилган муддатларда ва шаклларда ўз молиявий ҳисоботларидаги маълумотлар Тафтиш комиссияси ва мустақил аудиторлик ташкилоти томонидан тўғрилиги ва ишончилиги тасдиқланганидан кейин чоп этади.
- 12.6. Банкнинг молиявий (ҳисобот) йили 1 январдан бошланиб 31 декабрда тугайди.
- 12.7. Банк давлат органларига солиққа тортиш ва иқтисодий маълумотларни йиғиш ва қайта ишлаш умумдавлат тизимини олиб бориш учун зарур бўлган ахборотларни тақдим этади.

13. БАНК ФАОЛИЯТИНИ ТАФТИШ ҚИЛИШ ВА ТЕКШИРИШ

- 13.1. Банкнинг молиявий-ҳўжалик фаолиятини текшириш банк Тафтиш комиссияси томонидан қонун ҳужжатларида, мазкур Уставда ва «Тафтиш комиссияси тўғрисида»ги Низомда белгиланган тартибда амалга оширилади.
- 13.2. Тафтиш комиссияси таркибига банк Кенгаши ва Бошқаруви аъзоларини, шунингдек банкда меҳнат шартномаси бўйича ишлаётган шахсларни киритиш мумкин эмас.
- 13.3. Банк Тафтиш комиссияси банк акциядорлари томонидан 1 йил муддатга акциядорларнинг умумий йиғилишида қонунчиликда белгиланган тартибда сайланади. Банк Тафтиш комиссияси уч кишидан иборат бўлади.
Банкнинг Тафтиш комиссияси аъзосини (тафтишчисини) сайлаш тўғрисидаги масала юзасидан овоз бериш ўтказилган тақдирда, овоз бериш бюллетенида номзод тўғрисидаги маълумотлар, унинг фамилияси, исми, отасининг исми кўрсатилиши лозим.
- 13.4. Айни бир шахс банкнинг Тафтиш комиссияси таркибига (тафтишчиликка) кетма-кет уч мартадан ортиқ сайланиши мумкин эмас.
- 13.5. Банк Тафтиш комиссиясининг (тафтишчисининг) ваколатлари ва фаолият кўрсатиш тартиби «Тафтиш комиссияси тўғрисида»ги Низомда белгиланади.
- 13.6. Банкнинг молия-ҳўжалик фаолиятини текшириш Тафтиш комиссиясининг (тафтишчисининг), акциядорлар умумий йиғилишининг, банк Кенгашининг ташаббусига кўра ёки банк овоз берувчи акцияларининг камида беш фоизига эгалик қилувчи акциядорнинг (акциядорларнинг) талабига кўра банк Кенгашини олдиндан хабардор қилиш йўли билан бир йиллик ёки бошқа давр ичидаги фаолият яқунлари бўйича амалга оширилади.
- 13.7. Банк Тафтиш комиссиясининг талабига кўра бошқарув органларининг мансабдор шахслари Тафтиш комиссиясига банкнинг молиявий-ҳўжалик фаолияти тўғрисидаги ҳужжатларни тақдим этишга мажбурдирлар.
- 13.8. Тафтиш натижаларига кўра банк ёки унинг омонатчилари манфаатларига хавф мавжуд бўлган ҳолатлар ёки банкнинг мансабдор шахслари томонидан лавозимларини суиистеъмол қилиш ҳолатлари аниқланганда, Тафтиш комиссияси акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилишини чақирилишини талаб қилади.

- 13.9. Банкнинг молия-хўжалик фаолиятини текшириш якунларига кўра банкнинг Тафтиш комиссияси (тафтишчиси) хулоса тузади, бу хулосада:
- банкнинг ҳисоботларида ва бошқа молиявий ҳужжатларида кўрсатилган маълумотларнинг ишончилигига доир баҳо;
 - бухгалтерия ҳисобини юритиш ва молиявий ҳисоботни тақдим этиш тартиби бузилганлиги, шунингдек молия-хўжалик фаолияти амалга оширилаётганда қонун ҳужжатлари бузилганлиги фактлари тўғрисидаги ахборот кўрсатилади.
- 13.10. Тафтиш комиссияси банк акциядорлари умумий йиғилишига ўтказилган тафтиш бўйича ҳисоботни тақдим этади, шунингдек тасдиқлаш учун берилган баланс ва фойда ҳамда зарар бўйича ҳисоботларни банкдаги ҳақиқий ҳолатга тўғри келиши ҳақида хулоса ва аниқланган камчиликларни бартараф этиш учун тавсиялар беради.
- 13.11. Тафтиш комиссиясининг расман ҳужжатлаштирилган текширув натижалари банк бошқарувининг тегишли органига кўриб чиқиш учун юборилади, шунингдек чора кўриш учун банк Бошқарувига ҳам юборилади.
- 13.12. Банк Кенгаши Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигида белгиланган тартибга, Марказий банк талабларига ва банк бошқарув органлари қарорлари бўйича ҳаракат қилувчи Ички аудит хизматини шакллантиради. Банк Кенгаши “Ички аудит тўғрисида”ги Низомни тасдиқлайди.
- 13.13. Банкнинг Ички аудит хизмати банк Бошқаруви, филиаллар ва ваколатхоналар томонидан қонун ҳужжатларига, банк Уставига ва бошқа ҳужжатларга риоя этилишини, бухгалтерия ҳисобида ва молиявий ҳисоботларда маълумотларнинг тўлиқ ҳамда ишончли тарзда акс этирилиши таъминланишини, хўжалик операцияларини амалга оширишнинг белгиланган қоидалари ва тартиб-таомилларига риоя этилишини, активларнинг сақланишини, шунингдек банкни бошқариш юзасидан қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга риоя этилишини текшириш ҳамда мониторинг олиб бориш орқали банк Бошқаруви, филиаллар ва ваколатхоналар ишини назорат қилади ҳамда баҳолайди.
- 13.14. Ички аудит хизмати банк Кенгашига ҳисобдордир.
- 13.15. Банкнинг йиллик молиявий ҳисоботларини текшириш ва тўғрилигини тасдиқлаш учун банк ҳар йили банкка алоқадор бўлмаган ва банк олдида пул мажбуриятларига эга бўлмаган профессионал аудиторлик ташкилотини (ташқи аудит) жалб этади.
- 13.16. Аудиторлик текшируви Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мос равишда, аудиторлик ташкилоти билан тузиладиган шартнома асосида амалга оширилади. Аудиторлик ташкилоти қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда банк молия-хўжалик фаолиятининг текширилишини амалга оширади ва унга аудиторлик хулосасини тақдим этади.
- 13.17. Аудиторлик текширувларини ўтказишдан мақсад, қуйидагилар ҳақида аудиторларнинг ҳолис фикрларини олиш ҳисобланади:
- банкнинг молиявий ҳисоботларининг тўғрилиги ва уларни Миллий ва Халқаро бухгалтерия ҳисоби стандартларига мос келиши;
 - ички назорат тизимини ташкил этиш ва ички назорат қоидаларига риоя қилиниши;
 - банк томонидан банк қонунчилиги ва Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг меъёрий ҳужжатларига риоя қилиниши;
 - банк томонидан амалга оширилаётган операцияларнинг самарадорлигини ва унинг молиявий фаолиятига (сиёсатига), бухгалтерия ҳисобига ва меъёрий назорат тизимига мос келиши.
- 13.18. Аудиторлик хулосаси белгиланган тартибда Марказий банкка тақдим этилади.

14. БАНКНИ ҚАЙТА ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ТУГАТИШ

Банкни қайта ташкил этиш

- 14.1. Банкни қайта ташкил этиш акциядорлар умумий йиғилишининг қарорига кўра қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қўшиб юбориш, қўшиб олиш, бўлиш, ажратиб чиқариш ва ўзгартириш шаклида Марказий банкнинг рухсати билан амалга оширилади.
- 14.2. Қайта ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинган санадан эътиборан ўттиз кундан кечиктирмай банк ўз кредиторларини бу ҳақда ёзма шаклда хабардор этади. Кредитор банкдан мажбуриятларни тугатишни ёки муддатидан илгари бажаришни ҳамда зарарларнинг ўрнини қоплашни қуйидаги муддатларда ёзма равишда хабардор этиш орқали талаб қилишга ҳақли:
 - қўшиб юбориш, қўшиб олиш ёки ўзгартириш шаклида қайта ташкил этиш ҳақидаги ёзма билдириш банк томонидан кредиторга юборилган санадан эътиборан ўттиз кундан кечиктирмай;
 - бўлиш ёки ажратиб чиқариш шаклида қайта ташкил этиш ҳақидаги ёзма билдириш банк томонидан кредиторга юборилган санадан эътиборан олтмиш кундан кечиктирмай.
- 14.3. Рўйхатдан ўтказувчи орган қайта ташкил этиш натижасида тугатилаётган банк қимматли қоғозларининг чиқарилиши давлат рўйхатидан ўтказилганлиги бекор қилинганидан, шунингдек у юридик шахсларнинг ягона давлат реестридан чиқарилганидан кейин янгидан вужудга келган юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказишни амалга оширади.

Банкни тугатиш

- 14.4. Банкнинг фаолиятини тугатиш ва банкни тугатиш ихтиёрий ёки мажбурий (Марказий банк томонидан лицензия чақириб олинганда) шаклда амалга оширилиши мумкин. Банкнинг фаолиятини тугатиш ва банкни тугатиш қонунчиликда белгиланган тартибда амалга оширилади.
- 14.5. Банк ихтиёрий равишда тугатилаётганда банк Кенгаши банкни тугатиш ва тугатувчини ёки тугатиш комиссиясини (бундан буён матнда тугатувчи деб юритилади) тайинлаш тўғрисидаги масалани акциядорларнинг умумий йиғилиши ҳал қилиши учун олиб чиқади.
- 14.6. Банкнинг тугатилиши ҳуқуқ ва мажбуриятларни ҳуқуқий ворислик тартибида бошқа шахсларга ўтказмаган ҳолда банк фаолиятини тугатишга сабаб бўлади.
- 14.7. Банк ихтиёрий равишда тугатилаётганда акциядорларининг умумий йиғилиши банкни тугатиш ва Марказий банк билан олдиндан келишилган ҳолда тугатиш комиссиясини (тугатувчини) тайинлаш ҳақида қарор қабул қилади.
- 14.8. Банкни тугатиш комиссиясини тайинлаш қонун ҳужжатларига мувофиқ тайинланади.
- 14.9. Тугатиш комиссияси (тугатувчи) тайинланган пайтдан эътиборан банк ишларини бошқариш бўйича, шу жумладан банк акциядорларининг умумий йиғилиши, Кенгаш ва Бошқарув ваколатлари ушбу комиссияга ўтади. Тугатиш комиссияси ўз фаолиятини қонунчиликда белгиланган тартибда амалга оширади.
- 14.10. Тугатиш комиссияси (тугатувчи) банкнинг тугатилиши ҳақида, шунингдек унинг кредиторлари томонидан талабларни баён этиш тартиби ва муддатлари тўғрисида қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда оммавий ахборот воситаларида эълон беради. Кредиторлар томонидан талаблар тақдим этиш учун муддат банкнинг тугатилиши тўғрисидаги хабар эълон қилинган санадан эътиборан икки ойдан кам бўлмаслиги лозим.
- 14.11. Агар тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинган пайтга келиб банк кредиторлар олдида мажбуриятларга эга бўлмаса, унинг мол-мулки акциядорлар ўртасида тақсимланади.
- 14.12. Банк тугатилаётганда кредиторлар билан ҳисоб-китоблардан кейин қолган мол-мулк тугатиш комиссияси (тугатувчи) томонидан акциядорлар ўртасида қуйидаги навбат бўйича тақсимланади:

- биринчи навбатда амалдаги қонунчиликда кўзда тутилган ҳолатларда қайтариб сотиб олиниши лозим бўлган акциялар бўйича тўловлар амалга оширилади;
 - иккинчи навбатда имтиёзли акциялар бўйича ҳисобланган, бироқ тўланмаган дивидендларни ва мазкур уставда имтиёзли акциялар бўйича белгиланган тугатиш қийматини тўлаш амалга оширилади;
 - учинчи навбатда тугатилаётган банкнинг мол-мулкни оддий акциялар эгалари бўлган акциядорлар ўртасида тақсимлаш амалга оширилади.
- 14.13. Банкни мажбурий тугатиш қонунчиликда белгиланган тартибда амалга оширилади.
- 14.14. Банк тугатилаётганда имтиёзли акциялар бўйича тўловлар тугатиш комиссияси (тугатувчи) томонидан белгиланган тугатиш қиймати бўйича амалга оширилади. Имтиёзли акцияларнинг тугатиш қиймати қатъий пул суммасида белгиланади ва ушбу қиймат оддий акцияларга тўғри келадиган тугатиш қийматидан кам бўлмаслиги керак.
- 14.15. Мол-мулкни тугатиш қийматининг чет эллик инвестор бўлган акциядорга ўтказиладиган қисмини банк хорижий валютага айирбошлаб беради.
- 14.16. Банкни тугатиш Банкларнинг давлат реестрига тегишли ёзув киритилган кундан эътиборан тамомланган деб ва банк тугатилган деб ҳисобланади.

«Hamkorbank» АТБ
Бошқарув раиси

 Ж.И.Хасанов